Leto XXIV., št. 17 — Ljubljana, sobota 22. januarja 1944 — Preis — Cena 1.— L

Upravništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5. Telefon št. 31-22 31-23 31-24

Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5 — Telefon št. 31-25 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Izključno zastopstvo za oglase iz Italije in inozemstva: UPI S. A. MILANO

Računi: za ljubljansko pokrajino pri poštno-čekovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Conti Corr. Post. No 11-3118

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno Lir 18.—, za inozemstvo vključno »Ponedeljkovo jutro« Lir 36.50

Uredništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica štev. 5, telefon štev. 31-22 31-23 31-24

Rokopisi se ne vračajo.

Neue starke Angriffe westlich Retschiza gescheitert

1203 feindliche Panzer und 349 Geschütze in der Abwehrschlacht im Raum Witebsk vernichtet oder erbeutet — 38 britische Bomber bei Terrorangriff auf Berlin abgeschossen

Aus dem Führerhauptquartier, 21. Jan. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Nordöstlich Kertsch wurden von Panzern unterstützte Angriffe der Sowjets zerschlagen.

Ein Unterseebootjäger versenkte im Schwarzen Meer ein feindliches Unterseeboot.

Im Raum von Shaschkoff wiesen unsere Truppen mehrere feindliche Angriffe in zähen Kämpfen ab. Sie vernichteten 28 sowjetische Panzer und säuberten im Gegenangriff einige Ortschaften vom Feind.

Westlich Retschiza scheiterten auch gestern wiederholte starke Angriffe der Sowjets. In unübersichtlichem Buschgelände wurde eine durchgebrochene feindliche Kampfgruppe vernichtet.

In der seit dem 13. Dezember 1943 andauernden grossen Abwehrschlacht im Raum von Witebsk haben unsere unter dem Oberbefehl des Generalobersten Reinhardt stehenden Truppen den von den Sowjets unter Einsatz von über 50 Schützendivisionen und zahlreichen Panzerverbänden angestrebten operativen Durchbruch durch unsere Front in harten Kämpfen vereitelt und dem Feind schwerste Verluste zugefügt. Bis zum 18. Januar 1944 verloren die Bolschewisten in diesem Frontabschnitt über 40.000 Tote. Die Zahl der Verwundeten beträgt ein Vielfaches. 1203 feindliche Panzer und 349 Geschütze wurden vernichtet oder erbeutet.

Nördlich Newel setzten die Sowjets ihre Angriffe während des ganzen Tages fort. Unsere Truppen behaupteten ihre Stellungen und schossen eine grosse Anzahl feindlicher Panzer ab.

Nördlich des Ilmensees und südwestlich Leningrad blieben zahlreiche feindliche Angriffe gegen unsere neuen Stellungen in den begradigten Frontabschnitten erfolglos.

An der süditalienischen Front erzielte der mit überlegenen Kräften südwestlich Castelforte angreifende Feind nach harten Kämpfen einen Einbruch. In planmässig geführtem Gegenangriff wurde er auf seine Ausgangsstellungen zurückgeworfen. In einer weiteren Einbruchsstelle nordwestlich Minturno wird noch gekämpft.

Am Abend des 20. Januar richteten britische Bomber erneut einen Terrorangriff gegen das Stadtgebiet von Berlin, der infolge der Abwehr nicht zu geschlossener Wirkung kam. Es entstanden Personenverluste und Schäden an Wohngebäuden besonders in Arbeitervierteln. — Trotz schwieriger Abwehrbedingungen wurden nach bisher vorliegenden Meldungen 38 britische Bomber abgeschossen. Einige feindliche Flugzeuge warfen Bomben in Westdeutschland.

Über den besetzten Westgebieten und vor der norwegischen Küste verlor der Feind 11 weitere Flugzeuge, davon 6 durch Bordflak der Kriegsmarine.

Deutsche Fernkampfbatterien beschossen in der vergangenen Nacht erneut Ziele an der englischen Kanalküste. In Deal wurden Brände beobachtet.

Novi močni napadi zapadno od Rečice izjalovljeni

1203 sovražnikovih oklopnikov in 149 topov uničenih ali zaplenjenih v obrambni bitki na področju Vitebska — 38 angleških bombnikov sestreljenih pri terorističnem napadu na Berlin

Führerjev glavni stan, 21. jan. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil objavlja:

Severnovzhodno od Kerča so bili razbiti z oklopniki podprti sovjetski napadi.

Neki podmorniški lovec je potopil na Črnem morju sovražnikovo podmornico.

Na področju pri Žaškovu so odbile nemške čete v žilavih bojih več sovražnikovih napadov. Uničile so 28 sovjetskih oklopnikov in so v protinapadu očistile nekaj krajev od sovražnika.

Zapadno od Rečice so se tudi včeraj izjalovili ponovni močni sovjetski napadi. Na nepreglednem grmičastem ozemlju je bila uničena sovražnikova bojna skupina, ki je bila prodrla.

V veliki obrambni bitki na področju Vitebska, ki traja od 13. decembra l. 1943 so naše čete pod vrhovnim poveljstvom generalnega polkovnika Reinhardta preprečile v hudih bojih nameravani sovjetski prodor z uporabo nad 50 strelskih divizij in številnih oklopnih oddelkov skozi našo fronto in zadale sovražniku najtežje izgube. Do 18. januarja l. 1944 so boljševiki izgubili v tem odseku fronte nad 40.000 padlih. Število ranjenih znaša večkrat toliko. 1203 sovražnikovi oklopniki in 349 topov je bilo uničenih ali zaplenjenih.

Severno od Nevelja so sovjetske čete ves dan nadaljevale napade. Naše čete so ohranile svoje postojanke in so sestrelile veliko število sovražnikovih oklopnikov.

Severno od Ilmenskega jezera in južnozapadno od Leningrada so ostali brezuspešni sovražnikovi napadi na naše nove postojanke na izravnanih odsekih bojišča.

Na južnoitalijanskem bojišču je dosegel z nadmočnimi silami južnozapadno od Castelforta napadajoči sovražnik po hudih bojih vdor. V načrtno izvedenem protinapadu je bil vržen na svoja izhodišča. Na nekem nadaljnjem vdornem področju severnozapadno od Minturna se še bojujejo.

Zvečer 20. januarja so angleški bombniki ponovno izvedli teroristično napad na mestno področje Berlina, ki pa zaradi obrambe ni imel strnjenega učinka. Povzročene so bile žrtve med ljudmi in škoda na stanovanjskih poslopjih posebno v delavskih okrajih. Navzlic težavnim obrambnim pogojem je bilo po dosedanjih vesteh sestreljenih 38 angleških bombnikov. Nekatera sovražnikova letala so metala bombe nad zapadno Nemčijo.

Nad zasedenimi zapadnimi ozemlji in pred norveško obalo je sovražnik izgubil 11 nadalnjih letal, ki jih je 6 sestrelilo protiletalsko topništvo vojne mornarice.

Nemške daljnostrelne baterije so v pretekli noči ponovno obstreljevale cilje na angleški obali ob Rokavskem prelivu. V Dealu so bili opazovani požari.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 21. jan. DNB. Na ožini pri Maaselkae so bili odbiti sovražnikovi izvidniški oddelki. Pri Untuji je bil zavrnjen s topniško podporo podvzet napad nekega manjšega sovražnikovega oddelka.

Tudi na sosednjih težiščih odseka Garigliano so bili včeraj živahni boji. Nedavno izkrcane invazijske sile so še vedno v bližini obale južno od Via Appije pred nemškimi zaporami. Pri Minturnu so nemške zaščitnice prizadele sovražniku v elastični obrambi občutne izgube in so jim šele nato prepustile ostanke kraja Minturno, razrušenega od anglo-ameriških granatnih bomb. V sosednji dolini Assente so bile zaustavljene močnejše sile invazijskih čet in vzete pod križni ogenj bočnih planinskih čet. Vzhodno od Castelforta je nemški protisunek prestregel Anglo-Američane. V loku Garigliana so nemški oddelki z gorskega pobočja vrgli Anglo-Američane nazaj preko reke.

Na področju južnovzhodno in vzhodno od Cassina zbira Clark na ozkem prostoru nadaljnje napadalne oddelke. Njegove čete so se včeraj omejile na posamezne poizkuse prehoda slabotnejših oddelkov preko potoka Rapido, ki pa so bili z nemškim obrambnim ognjem preprečeni.

V zapadnih Apeninih so nemški napadalni oddelki po daljšem odmoru udarno izvedli pri Alfedeni neko operacijo proti šotorišču angleške 78. pehotne divizije, ki so jo najprej zasule z ogniem nemške havbice, nakar so nemški napadalni oddelki večji del angleškega taborišča izenačili z zemljo. Zajetih je bilo 91 angleških vojakov, številni Angleži pa leže mrtvi pod ruševinami. Zasegli so tudi dokajšnjo količino avtomatskega in drugega orožja in priprav.

Ob jadranski obali je nadaljeval general Leeth kot naslednik Montgomeryja svoje priprave za napad. Predvsem spravlja kanadske čete v najsprednejše črte. Očividno so določene zopet za prvi sunek. Nemški lovci so pri prostem lovu sestrelili nad Sredozemljem 4 anglo-ameriška letala.

Ženeva, 21. jan. R. V poročilu o položaju v Italiji je izjavil angleški komentator Willard med drugim: »Nemci imajo odlične obrambne postojanke. Oni so teh malo mesecev, ki so jim bili na razpolago, dobro uporabili, da so ozemlje sijajno utrdili in ga prepletli z vsemi možnimi ovirami. Naše čete zadevajo stalno na posamezne trdnjavice, na posebej branjene hiše, na bunkerje vseh vrst in na žične ovire. Velike izgube imamo zaradi min, ki se vlečejo prav do naših črt.«

Ponovni teroristični napadi na Rim

Rim, 20. jan. R. Rim je bil v sredo ponovno cilj angloameriških terorističnih napadov. Zlasti v predmestjih so padle številne bombe. Mnogo žensk in otrok je bilo ubitih, stanovanjske hiše pa so utrpele težke poškodbe. V zgodnjih jutranjih urah 20. januarja so Angloameričani ponovili svoje teroristične napade na Rim. Prebivalstvo je imelo znova mnogo smrtnih žrtev.

Rim, 21. januarja. R. V četrtek je bilo mesto Rim žrtev ponovnega terorističnega napada angloameriškega letalstva. Številna poslopja so bila razrušena. Razen napada na Rim so bila tudi mesta Pisa, Perugia in Chieti cilj sovražnikovih terorističnih napadov.

Razmejitev Poljske in katinska tragedija

Ugotovitve nevtralnega inozemstva

Bern, 19. jan. R. »Courrier de Genève« piše: »Moskva je pustila, da je zdrknil problem poljskih mej na geografsko ravnino katinskih grobov. Argument Tassove izjave, da je poljska begunska vlada kriva prekinitve diplomatskih odnosov z Moskvo zaradi svojega postopanja ob tej priliki ne manjka originalnosti. Kremelj ni bil nikoli pripravljen pojasniti vladi Sikorskega ali Nikolajczyka, kaj se je zgodilo s 15.000 v Sovjetski zvezi ujetimi poljskimi častniki. Sovjetska vlada je zato odklonila, da bi mednarodni odbor Rdečega križa izvršil preiskavo, kar dokazuje, da se je bala njenih rezultatov, nato pa se čudi, ako poljski begunci niso zadovoljni z moskovskim molkom.

Bern, 20. jan. R. »Exchange« javlja iz Londona, da se za bližnjo bodočnost ne sme vsaj javno nadaljevati polisko-sovjetski spor. Poljska begunska vlada tudi sama ne smatra javen odgovor na zadnjo sovjetsko izjavo kot umesten.

Madrid, 19. jan. R. V Španiji gledajo na spor, ki je nastal med Moskvo in Angloameričani v poljskem vprašanju, s tako jasnostjo, kakor morda le v malokateri deželi. Niti španski narod, niti njegovo vodstvo nista le trenutek soglašala z nazori Washingtona in Londona da bo Stalin na ljubo svojim demokratskim zavezникom popustil v evropskih ozemeljskih in obmejnih vprašanjih.

Dočim Angloameričani pri vprašanju evropske invazije še vedno niso prišli preko stopnje priprav, so v Moskvi diplomatsko in vojaško že v polnem razmahu. Tako piše list »Diario de Barcelona«, ki nadaljuje: »Dočim baranta Churchill z de Gaullom za bodočnost, se Kremelj s svojimi sosedi ne pogaja temveč jim s silo izsiljuje njihove odločitve. To, kar se godi s Poljsko, bo morda že jutri veljalo tudi za druge države.«

Stockholm, 20. jan. R. Londonski dopisnik »Stockholms Tidningena« poroča, da se bosta bržkone v prihodnjih dneh sestala Churchill in Eden s poljskim ministrskim predsednikom in njegovimi najožjimi sodelavci da bi razpravljali podrobno o poljsko-sovjetskih vprašanjih.

Churchillovo posredovanje med Poljaki in boljševiki

Amsterdam, 20. jan. R. Kakor javlja Reuter, je Churchill danes sprejel v Downing Streetu zastopnike poljskega begunskega odbora, s katerimi je razpravljal o sovjetsko-poljskem sporu. Pri razgovorih je bil prisoten tudi zunanji minister Eden.

Bern, 21. jan. R. Kakor javlja »Exchange Telegraph« iz Londona, je min. predsednik Churchill sprejel včeraj v prisotnosti zunanjega ministra Edena poljskega »ministrskega predsednika« Mikolajczyka, poljskega »zunanjega ministra« in poljskega »veleposlanika« pri angleški vladi ter se z njimi eno uro razgovarjal. Vsebina razgovorov je bil sovjetski konflikt s poljskim begunskim odborom, pri čemur je Churchill točno obrazložil Poljakom svoje stališče.

Diplomatski dopisnik »Daily Telegrapha« piše s tem v zvezi da bosta brzkone sledila skorajšnje poročilo Churchilla Stalinu in angloameriški korak v Moskvi, čim bodo seveda begunski Poljaki privolili na kako uporabljivo formulo.

Roosevelt o poljsko-sovjetskem sporu

Madrid, 20. jan. R. EFE javlja iz Washingtona, da je Roosevelt na prvi tiskovni konferenci, ki se je je udeležil po svojem ozdravljenju novinarjem na vprašanje o poljskem problemu lakonično odgovoril: »O tem ne vem ničesar.«

Cordell Hull pa je hotel pred zastopniki tiska sovjetsko odklonitev anglo-ameriškega vmešavanja v sovjetsko-poljski spor opravičiti s tem, da je dejal, da je ameriška ponudba za posredovanje prišla zaradi »atmosferskih« motenj šele v ponedeljek dopoldne v Moskvo.

Ukrajinski protest proti lažem sovjetskih židov

Krakov, 19. jan. R. Članek »Pravde«, ki ga je razširil »Tass« o ukrajinskem »ljudskem glasovanju«, je zbudil med ukrajinskim prebivalstvom Generalnega guvernementa ogorčenje, ki je med drugim našlo izraza tudi v izjavi predsednika ukrajinskega pomožnega odbora varšavskemu guvernerju. Ta izjava je najodločnejši protest proti podlim lažem sovjetsko-židovske agencije »Tass«. Vsak Ukrajinec ve, v kakih okoliščinah so bile izvedene v zapadni Ukrajini tako imenovane svobodne volitve. Z najgrozovitejšim terorjem židovsko-boljševiških svetovnih zločincev je bilo prebivalstvo z najbrutalnejšimi sredstvi prisiljeno na volišče. Nato spominja izjava na grozovite pokolje v Lvovu in v ostali zapadni Ukrajini ter ugotavlja da velja edina misel vsega ukrajinskega naroda boju proti sovjetskim svetovnim zločincem. Ukrajinci so prepričani, da sta samo nemški narod in nemško vodstvo zmožna premagati to svetovno nevarnost ter izvesti do konca boj za Evropo in za njen novi red.

Angleški katoliški list priznava resnico

Ženeva, 19. jan. R. Posebno stališče v presojanju sovjetskih vprašanj zavzema med angleškimi listi katoliški tednik »Tablet«, ki piše, da ukrepi kakor na primer boljševiška odstranitev internacionale nikakor ne spadajo k stvarem, ki bi bile dejansko odločilne za možno bodočo sodelovanje s Sovjetsko zvezo. Mnogo bolj značilno je po pisanju lista sovjetsko postopanje z narodnimi manjšinami. Tu so dale baltske dežele dober zgled. V vseh treh baltskih deželah praktično ni bilo nikogar, ki bi boljševike ljubil, zlasti pa ne obstoji v njih niti najmanjša želja za vključitev v Sovjetsko zvezo. Boljševiki so razdvojili rodbine ter razdelili može, žene in otroke po različnih delovnih taboriščih. Usoda Baltov je bila še hujša kakor usoda deportiranih Poljakov, toda v obeh primerih imamo opraviti s človeškimi tragedijami.

Neresnične govorice o poslaniku Papenu

Berlin, 20. jan. R. V Berlinu so postali pozorni na iz Bazla datirano, posebno poročilo švicarskega lista »Suisse«, ki trdi, »da je bil v Ankaro poslan posebni nemški kurir« z važnimi navodili za poslanika Papena, ki naj bi bil po izjavah nekega nemškega diplomata »od sedaj naprej nekak uradni zastopnik Reicha pri sovjetski vladi«. K tej vesti pripominjajo, da je očividno iz angleškega vira prihajajoče poročilo preveč neresnično, da bi bilo treba o njem z nemške strani sploh še kaj pripomniti. Tej vesti so bile podobne tudi govorice, ki so trdile, da je poslanik Papen predložil v Turčiji nekake predloge.

Boljševiško prevarjenje v severni Afriki

Madrid, 21. jan. R. »Francoski marksisti v Alžiru po vsem videzu menijo, da je najvažnejše utreti pot komunističnim strokovnim organizacijam«, piše v Tangerju izhajajoči španski list »Espana«, ki zrcali vznemirjenost španskih protektoratnih oblasti nad muslimansko politiko. Tudi v francoskih krogih se po izjavi tega španskega lista že pojavljajo trezni glasovi o nevarnosti, ki bi utegnila spričo raznih marksističnih in komunističnih predlogov za reforme priti nad francoski imperij. Zlasti boljševiški načrt, da se združijo Alžir, Tunis in Maroko v gospodarsko in politično enoto, označuje list »Espana« za »boljševiško prismojenost«. List podčrtava zaskrbljenost in zgrežanje francoskih poznavalcev Maroka in Alžira, ko so zvedeli, da hočejo komunisti s svojim načrtom evropeizacije izpremeniti muslimane v Francoze.

Položaj na vzhodnem bojišču

Berlin, 20. jan. R. Sovjetska zimska ofenziva je s preložitvijo težišča v severni odsek in na področje pri Rečici prišla v svojo drugo fazo, piše vojaški dopisnik DNBja, Martin Hallensleben, ki nadaljuje:

Ako pregledamo celotni položaj na vzhodnem bojišču zgolj s strateškega vidika, moramo ugotoviti, da priča preložitev glavnega težišča sovjetskih ofenzivnih naporov na področje Ilmensko jezero— Leningrad—Oranienbaum prej o slabem kakor pa o nadmočnem vodstvu vojne. Že tu se je pokazalo, da je operativna volja sovjetskega vodstva slabša kakor pa nemška volja. S pomočjo strnjenih množičnih napadov je sicer uspel vdor na zapad, ki pa sproženega ofenzivnega stroja ni dovedel do nameravanega in pričakovanega uspeha, do zrušitve nemškega obrambnega zidu. Po razmerno kratkotrajnem zaletu se je kolesje sovjetskega napadalnega stroja škripajoče ustavilo ter se je znašlo kljub krajevno pomembnim ozemeljskim pridobitvam v zelo malo zavidljivem položaju. Nemci so zrahljali elastično vrv svoje obrambe, a so jo obdržali povsod v rokah. Namesto proboja, ki bi opravičil ogromne izgube, je bila doseženo le vtisnjenje fronte. Mesti Novograd-Volinsk in Sarni predstavljata pri tem le dotikalne točke dvostransko delujočih sil, okornega sovjetskega pritiska na zapad in elastičnega nemškega na vzhod. Glavno jedro nemške obrambe se je na področju glavnega sovjetskega pritiska tako rekoč vdrlo v zemljo. Hoteli so ga razbiti in obkrožiti, a se je naenkrat pojavilo tam, kjer ga niso iskali, daleč od bitke in vendar pripravljeno na boj. Ali naj sedaj — tak je bil boljševiški položaj — na vdorno področje zmečejo še nove sile, da bi se sami po možnosti izognili oni nevarnosti, v katero so hoteli — po pomoti — spraviti Nemce? Zato je strategija izhoda iz teh nadlog pravila boljševike k sprejetju starih načrtov, da so uporabili rezerve na severu ter dovolili odmor močno izkrvavljenim divizijam v srednjem odseku, namesto da bi dosledno uporabili severne rezerve tam kjer bi pri doslednji izvedbi njihovega prvotnega načrta moralo priti do odločilnega uspeha. Na vsak način se je torej zgodilo drugače, kakor so si zamislili zadevo boljševiki. Vojaško je zelo slabo, ako je treba graditi operacije na osnovi lastnega nezaupanja. Vse nekaj drugega kakor vojaško mojstrstvo predstavlja dejstvo, da je treba zaradi nezaupanja proti — to lahko odkrito priznamo — izredno ranljivim manevrom sovražnika izpremeniti lastne dispozicije. To pa se je zgodilo in zato nam postaja razumljivo, zakaj nemško vojaško vodstvo tako mirno in z zaupanjem gleda na dogodke na severnem bojišču, ki so prej ali slej iz že večkrat navedenih razlogov tako morali priti. Otvoritev druge faze sovjetske zimske ofenzive se pričenja za Nemce strateško presojano s prednostjo, ki bi bila glede na celotne nemške načrte komaj lahko še boljša. Dejstvo, da so Nemci izpraznili Novgorod, znova dokazuje njihov namen, da hočejo vsakemu sovražnikovemu množičnemu sunku zlomiti taktično hrbtenico s tem, da ga prisilijo k »praznim« operacijam. Sovjetski strateški namen v okviru »strategije izhoda« na vzhodu je jasno viden. Z množično uporabo pehote, s topniško podporo, ki jo moramo celo za sovjetske razmere nazvati ogromno, naj bi bil izveden s področij pri Novgorodu in Oranienbaumu proti Nemcem pokret v obliki kleščih. Izpraznitev Novgoroda pa pomeni na nemški strani tako frontno črto, da od tega boljševiškega namena ni več mnogo ostalo. Na nemški strani računajo z nadaljnjo stopnjujočo se silovitostjo bojev na vsem severnem področju bojišča. Zanimivo je tudi to, da nas Novgorod poučuje kako so se Nemci pri gradnji svojih postojank poslužili tehničnih vojnih sredstev kakor na primer topništva, za uspešno preprečenje sovražnih množičnih napadov. Kaže da so tudi tu napravili tako imenovani »mrtvi pas«, v katerem je številno tehnično orožje popolnoma samo in avtomatsko uničevalo napadajoče sovražnike.

Boji v južni Italiji

Berlin, 21. jan. R. Ob neprestanih poizkusih prodora ameriške 5. armade na tirenskem obalnem področju so se vneli posebno hudi boji vzdolž pogorja zapadno od Castelforta. Z uporabo skrajnih osebnih in materialnih sil in po izpremembi polnih bojih je mimogrede uspelo Clarkovim oddelkom prodreti na Monte Rotondo, za katerega so že bili hudi boji, po nekaj urah pa so bili napadalci z zelo silovitim nemškim protinapadom vrženi zopet v dolino. Vsekakor je zaradi trajnega in neprekinjenega zapornega ognja nemških baterij zgolj majhnim delom ameriških rezerv uspelo priti na bojišče, vendar so tudi te bile takoj vržene nazaj, nemške čete pa so prodrle preko prvotne glavne bojne črte, ki so si jo zopet v celotnem obsegu osvojile. Več kvadratnih kilometrov prostrano bojišče je polno padlih Američanov in nudi jasno sliko o izredno hudih izgubah napadalca.

Iztreznjenje v angleški javnosti narašča

Vzroki vojne so globoko zakoreninjeni v angleškem sistemu, ugotavlja list »People«

Ženeva, 19. januarja. R. Londonski list »People« je objavil prav otožna razmišljanja o angleški bodočnosti. Zdi se kakor, da je angleški narod pokopal že vse lepe nade, s katerimi je nekoč stopil v to vojno, in da mu je namestu tega postalo jasno, da imajo le nekateri britanski krogi interes na tej vojni. Članek v »Peoplu« izraža priznanje, da spoznavajo široke angleške množice, da so vzroki vojne globoko zakoreninjeni v angleškem sistemu.«

To bi pomenilo, da se polagoma trga megla, v katero je demokratsko-plutokratski sistem zavil angleški narod. Fraze o »svobodi narodov« in o »svobodi demokracije«, kakor se že glasijo vsa ta gesla, ki se jih je posluževala angleška propaganda, da bi zakrila svoje zanetenje vojne najbrže niso več preveč učinkovita. Ako verjamemo piscu članka v »Peoplu«, potem široke množice že razmišljajo o tem, ali ni ta vojna le vojna gornjih pet tisočev, oziroma ali se ne bi bila dala preprečiti, ako je ne bi bil prinesel ta angleški sistem.

Kakšen pa je ta »angleški sistem«? To je politika tako zvane »balance of power«, namreč politika ki izigrava evropske sile med seboj da jih na ta način slabi, ker hoče s tem zagotoviti imperijalizmu prosto pot. Velika Britanija je stoletja sledila temu sistemu. Ko je britanska plutokracija smatrala, da je vsled ponovne ojačitve Nemčije pod narodnosocialističnim režimom prišla njena tradicijonalna politika ravnotežja v nevarnost, je zanetila vojno in je prisojala angleškemu narodu, da bo krvavel in se boril za imperijalne cilje ozke vrhnje plasti.

Mnogi glasovi iz angleškega taborišča, iz katerih je razvidno, da vojaki razmišljajo o tem, ali se bo Anglija po vojni kaj izpremenila, pa dokazujejo, da vlada tamkaj velika skepsa. Široke množice, zlasti delavske, se najbrže dobro spominjajo velikih pričakovanj, s katerimi so prišle iz prve svetovne vojne, in velikih razočaranj ki so nato nastala. Prav širokim množicam prva svetovna vojna ni prinesla niti najmanjšega zboljšanja njihovih življenjskih pogojev. Napolnila je samo žepe angleškim plutokratom in vojnim dobičkarjem, narodu pa je ostala le beda in revščina. Sedaj ko zahteva vojna od angleškega naroda težke žrtve, ne da bi obenem nudila tudi najmanjšo možnost za zmagovit angleški konec, očividno narašča prepričanje ljudstva, da bo znova ogoljufano in prevarano. Tudi Churchillova politika, ki se včasih s socialnimi programi laska človeku z ulice, v splošnem pa vse obljubute in dejansko nič ne naredi, je mnogo pripomogla, da so se dvomi širokih množic ojačili.

Ženeva, 20. jan. R. Na glavni skupščini J. Brockhouse and Company je izjavil poslevodeči ravnatelj Brockhous, da socialpolitične reforme ne smejo oslabiti angleške zmožnosti tekmovanja na svetovnem trgu in kapitalne rente, čeprav bi seveda bilo za pozdraviti socialne reforme.

Ženeva, 20. jan. R. Zaradi naraščujočega zgražanja širokih slojev angleškega prebivalstva nad številnimi nesramnostmi ameriških okupacijskih čet v Angliji predvaja sedaj ameriško poveljništvo ameriškim edinicam »vzgojni film« za vedenje na angleških tleh pod naslovom: »Kaj se sme v Angliji delati in kaj se mora opustiti«.

Preureditev britanske premogovne industrije

Stockholm, 20. jan. R. Na osnovi pogajanj z britanskim ministrom za gorivo majorjem Lloyd Georgeom je po poročilu lista »Svenska Dagbladet« sprejela zveza angleških rudarjev nov vladni predlog za reorganizacijo britanske premogovne industrije. Delavci so prej zahtevali podržavljenje rudnikov, kar pa je Churchill takrat odklonil. Novi vladni predlog pušča sicer lastnino rudniških podjetnikov nedotaknjeno, a uvaja v obrate vrsto državnih posegov in nadzorstvo nad proizvodnjo. Različni premogovniki bodo združeni v krajevne skupine, ki bodo delale pod vodstvom posebnega produkcijskega vodje, ki bo državni nameščenec, njega pa bo nadzoroval okrožni državni nadzornik.

V Angliji umira največ otrok

Ženeva, 21. jan. R. Londonski tednik »Sunday Express« priobčuje izvlečke iz angleškega zdravniškega strokovnega lista »British Medical Journal«, v katerih je med drugim tudi omenjena velika umrljivost otrok. »Vznemirljiva razkritja«, piše list, »so pokazala da je umrljivost otrok med revnim angleškim prebivalstvom največja na vsem civiliziranem svetu.«

Potopljen angleški rušilec

Stockholm, 21. jan. R. Angleška admiraliteta je objavila izgubo rušilca »Tynedale«, ki je bil zgrajen l. 1940 in je izpodrival 900 ton. Oborožen je bil s šestimi 10.2 cm in osmimi 4 cm protiletalskimi topovi. Razen tega je imel napravo za metanje globinskih bomb.

Potopitev turškega parnika

Carigrad, 20. jan. R. V noči od torka na sredo je nasedel na Marmarskem morju v bližini luke Bandirme turški parnik »Trak« (1.414 brt.). Reševalna dela so se izjalovila zaradi silnega viharja. 23 mož posadke je izgubilo življenje.

Branimo svoj narod in njegove svetinje!

V torek, 18. t. m., je govoril v ljudski oddaji ljubljanskega radia g. Janko Jankovič, ki je našim čitateljem že znan po svojih člankih v »Jutru«. Izvajal je:

Štirinajst dolgih stoletij nas loči od trenutka, ko si je slovenski narod z ognjem in mečem priboril svoje mesto v gigantski tekmi plemen in narodov ter si tako ustvaril pravico do svojega življenjskega prostora v sedanji domovini. Z mehko donečo pesmijo na ustih je začel naš narod obdelovati zemljo, s toplo molitvijo v srcu je predal Bogu v roke svojo usodo in je začel živeti novo življenje, novi domovini pa je vtisnil pečat svojega genija.

Narodne svetinje, globoko zasidrane v duši in v srcu narodne skupnosti, so mu bile vzvišen svetilnik v temnih nočeh in v trenutkih moreče negotovosti. Neločljivo povezane z usodo naroda, so te svetinje ustvarjale kult etike, to je oni moralni kompleks, ki ga je slovenski človek označil s preprosto besedo — poštenje.

Kultu poštenja je naš človek dal osnovno veljavo. Kult poštenja je tvoril osnovni red, na katerem so temeljile vse narodove svetinje, na katerem so sloneli družina, dom in vera. Ta kult je dajal tem svetinjam svojstveno narodno vsebino, lastno slovensko obeležje, vtisnil je narodovi duši slovenski pečat.

Skozi 14 stoletij in še več je naš narod tako živel. Vera, dom in družina so mu bile osnovne svetinje, v okrilju katerih se je izživljal, izpopolnjeval svoj jezik in ustvarjal svojo samoniklo kulturo. Naj so se viharji še tako divje zaletavali v narodno drevo, ga še tako upogibali in mu pulili veje, deblo je živelo dalje, mogočno in kljubovalno. Narod je stal, neokrnjena je ostala njegova duša, nedotaknjene so bile njegove svetinje. Zunanja sila ni prodrla v njegovo notranjost.

Tako je bilo in je ostalo do današnjega dne.

Pa je satan uvidel, da naroda ne more streti, če mu trga samo telo, uvidel je, da se mora lotiti tudi njegove duše. In v možganih učlovečenega satana se je porodila zločinska zamisel, monstrumska ideja, namenjena kot strup narodovi duši.

Vse je laž, govori satanski glas v tej ideji, laž, prevara, pesek v oči, izmišljotina.

Naroda ni, pravi dalje satan, obstoja samo človeštvo, pojem naroda je ustvaril človeški egoizem, ker ga je potreboval. In če ni naroda, ne more biti narodne duše in narodnih svetinj. Namesto narodov obstojata v resnici od vekomaj dva razreda, razred zatiralcev in razred zatiranih. Torej človeštvo ni sestavljeno od narodov, temveč iz aritmetičnega zbira ljudi, samih krvnih sovražnikov, razporejenih v glavnem v dva tabora, ki sta v medsebojni stalni in neprekinjeni borbi. Zgodovina našega naroda po tem takem ni zgodovina tistih, ki so v skupno usodno in kulturno zajednico povezani po čustvu, ki je vzniklo iz skupnega porekla ali življenja, temveč je to zgodovina v klobčič zapletenih krvnih sovražnikov, ki se grizejo, kolnejo, trgajo in uničujejo v medsebojni brezmočni borbi.

In vera, nadaljuje satan, vera je opij za človeštvo. Kakor je pojem naroda nastal v bujni človeški domišljiji, tako si je tudi Boga izmislila ista domišljija. Zaman dvigajo ljudje oči k nebu. To nebo je gluho, nemo in pusto. Nikogar ni tam. Pa ne samo tam nad njihovimi glavami, temveč tudi nikjer drugje. Zaradi tega so neumna in bedasta tudi vsa ostala verovanja, ki izvirajo iz vere v Boga, in prazne vse nade, ki so na to vero vezane.

Vse je samo materija, zaključuje satan svojo misel. Tudi duh sam je samo duševni izraz materialnega; samo materialni pogoji človeškega življenja vzdržujejo in poganjajo človeško zgodovino. Samo materialno je glavno in bistveno v narodnem in državnem življenju, medtem ko je vse moralno in specialno duhovno samo postransko. Duh služi človeku le kot medlo brleča svečka, da v temi ne zadene z glavo ob zid. Torej vse, kar v narodovem življenju sloni na duhovnih osnovah, vse to je prevara, »umazana buržujska špekulacija«. Poštenje, tista velika svetinja slovenskega naroda, je le tradicionalna zabloda, rodbinski dom je plod sentimentalne meščanske miselnosti in družina je z verigami meščanskih predsodkov spet klebič oseb, ki so si slučajno sorodne.

Tako je satan v malih, navadno zelo spretno zakrinkanih dozah vcepljal svoj strup v dušo naroda. Svojo podtalno akcijo je izvajal počasi, z njemu lastno doslednostjo, niti za korak ni odstopil od svoje poti, če je pa to storil, je storil le navidezno, zato, da zaslepi one, ki bi spregledali.

In glejte čudež: to kar mu ni uspelo v celem poldrugem tisočletju, to bi mu danes v nekaj kratkih letih skoraj uspelo.

Že nad dve leti divja nad našo malo slovensko zemljo divji val brezboštva in materializma. Že nad dve leti preti slovenskemu narodu tisto, kar se tekom tisoč štiri sto let ni moglo ostvariti, preti mu strašen pogin v ognju in krvi.

Kako malo časa je bilo treba, da so eksponenti satana, internacionalne židovske klike, nadeli svoje vajeti določenemu delu našega naroda, ga vpregli v svoj voz in ga tako popolnoma brezmočnega pognali proti onemu drugemu delu naroda, ki se ni pustil zmešati od zločinskih gesel teh mednarodnih razbojnikov. Kako spretno so te klike ustvarjale skozi leta in leta ugodne pogoje za ustvaritev dokončne faze njihovega boja, ki je danes nastopila. Od francoske revolucije, ki je velika samo po grehu, ki ga je storila nad človeštvom pa vse do današnjih dni, se vleče in razpleta tenka nit uspešnega razvoja moči in veljave mednarodnega židovstva. Od liberalizma in gesel o svobodi, enakosti in bratstvu tja do lažidemokracije in velikapitalizma se raztezajo popolnoma naravni predpogoji za današnje krvavo dogajanje v svetu in pri nas.

In vsi ti predpogoji z današnjo krvavo anarhijo vred so le uvod v fazo, ki ji pravimo svetovna revolucija.

Svetovna revolucija, to je končni cilj vseh stremljenj mednarodnih klik, to je tisti konec poti, ki pelje preko pokopališč narodov predvsem pa preko grobov tvojih najboljših sinov, slovenski narod.

Svetovna revolucija je ime tistemu strašnemu breznu, v katerega te mislijo pahniti nesrečni izrodki tvojega telesa, udarjeni s slepoto duše in srca in obdarjeni z vsemi instinkti divjih zveri.

In še preden prideš do roba tega propada, narod slovenski, moraš pustiti na svoji trnjevi poti tisoče in tisoče svojih otrok, najboljših otrok, da bi ne bili ovira pri tvojem padcu.

Izgubiti moraš svojo osebnost, ne smeš več biti narod, ampak samo suženj človeštvo, ljudstvo, ki bo ob koncu revolucije izšlo iz potokov krvi v bedi izenačeno z ostalimi ljudstvi sveta, in čigar sinovi ne bodo svobodni ljudje pod svobodnim soncem, ampak živi roboti zasužnjeni telesno in duhovno, katerih edini up in edina želja bosta, da jih smrt čim prej reši tega zla.

Vizijo svoje bodočnosti kakršno ti komunizem pripravlja lahko že danes vidiš, narod slovenski. Najprej upri pogled na sever k ruskemu človeku, ki že skoro tri desetletja ječi in umira pod boljševiškim jarmom počasi, toda sigurno in to še pred vrati svetovne revolucije. Trd in okoren je ruski mužik, tako je tudi njegovo umiranje. Ali je sploh kakšna sila na svetu, ki bi mogla to umiranje preprečiti? Prihodnost bo to pokazala.

To je prva slika tvoje bodočnosti.

In potem poglej sebe, narod slovenski, poglej svojo v bolečini in krvi nam čeno domovino, poglej svoj izmučeni trudni in obupani obraz, poglej svojo dušo, ki ji satan ropa največje svetinje, da ostaja prazna in življenja sita. V tem obrazu boš videl drugo sliko svoje bodočnosti.

Zazri se, narod, v ti dve viziji, ki ju imaš pred seboj in od katerih eno že sam čutiš in se v njej zvijaš v bolestnih krčih kakor ranjen lev. In to že danes, ko se šele odigrava predigra one anarhije ki naj še pride, danes, ko stojimo šele pred durmi svetovne revolucije. Zazri se, narod, in tvoja odločitev naj pade.

In odločitev slovenskega naroda je padla!

Ljubezen do zemlje, na kateri že stoletja prebiva, ponos do vseh svetinj, ki so mu bile kažipot v preteklosti in globoka vera v sebe samega so se strnili v en sam granitni jez, v eno samo jekleno voljo, da z vsemi močmi in vsemi sredstvi obrani sebe, vero svojih staršev, svojo kulturo in tradicijo.

Slovensko domobranstvo ki predstavlja organizirani odpor našega naroda proti komunizmu, stopa kot avantgarda na čelu naroda, v zglednem tovarištvu z nemškim borcem, ki nam je pojmovanje svoje etike, zvestobe in tovarištva dokazal nedavno v slovenskem Alcazarju, v Kočevju.

Domobranska ideja ustvarja na naši trpinčeni zemlji pogoje za resnično slovensko narodno revolucijo, ustvarja osnove za prerojenje duha in ozdravljenje od vseh satanskih zastrupljenj, katerih povzročitelji so bili tekom časa infiltrirani v naš organizem, začenši z nesrečnim strankarstvom naše polpreteklosti pa vse do komunizma v naši sedanjosti.

Pod zastavo tega preporoditvenega gibanja se zbira danes moralni cvet slovenskega naroda, da kot njega edini upravičeni predstavnik izvrši sodbo nad zločinci, ki so zakrivili vso nesrečo našega ljudstva in ki so mu pripravljali v bližnji bodočnosti strašen konec.

Ta strašen konec doletava sedaj te zločince same, skupaj z njihovimi badljevskimi zaveznniki, ki so zedinjeni v bratstvu nasilja in umora izvajali svej krvni k posel nad našim narodom. Žrtve bado jevskih »represalij«, slovenski talci, so za nas enako boleče in enako trpke kakor žrtve komunističnih likvidacij.

Zato pa naj dožive oboji svoj pogin zedinjeni, kakor so zedinjeno morili.

S tem ne bomo samo izvršili akta povračila in si očuvali svoja in svojih družin življenja, ampak bomo v tej borbi zasigurali obstoj slovenstva. Slovenska nacija bo z izidom te borbe dobila poleg naravne tudi materijalno pravico do svoje narodne osebnosti. In te pravice nam ne bo mogel nihče vzeti, kot nam danes ne sme in ne more nihče zameriti če smo v najusodnejšem trenutku zagrabili za orožje. Pa tudi, če bi se res našel kdo, ki bi nam zameril, nas to malo gane in na stvari prav nič ne izpremeni.

Slovenski narod je na osnovi svojih lastnih izkušenj, ki mu jih je dala preteklost in sedanjost in izključno v svojem interesu poiskal pravo pot — in jo je našel.

Sedaj hodi po njej trdno in neupogljivo: ne ganejo ga nobeni pozivi, nobene obljube in nobene pretnje, ki mu jih tujina rešilja, danes vidi pred seboj le en sam cilj in ta je: obramba in rešitev slovenstva.

Zato koraka naš narod skupaj z ostalimi narodi Evrope v usodni povezanosti v borbi na življenje in smrt za svojo svobodo in svoj obstanek!

Anglija izgubi v vsakem primeru

Ženeva, 21. jan. R. Z angleškimi nakupi surovin za vojno gospodarstvo so prišle iberisko-ameriške države do velikih dobroimetij funtov, ki jih Anglija ne more kriti, ker angleška industrija nima nobenega blaga na razpolago. Zato z nadaljevanjem vojne ta dobroimetja ibersko-ameriških držav vedno bolj naraščajo. Kakšna nevarnost je to za Anglijo razlaga članek »Manchester Guardiana«, ki postavlja vprašanje, kako bodo prav za prav ti dolgovi kdaj plačani in kakšne težave utegnejo iz tega nastati za angleško gospodarstvo.

Kakor koli se obrača in se bo obrnilo, v vsakem primeru bo Anglija izšla premagana iz te vojne. Če bi le to vedela pred petimi leti . . .

Stavkovno gibanje v Angliji

Ženeva, 20. jan. R. »New. Leader« javlja, da so stavkujoče delavce v nekem srednješkotskem oboroževalnem podjetju lahko le s pretnjo zapora in glob prisilili k povratku v delavnice. Delavci so že 7 tednov stavkali, ker so iz njihovega podjetja stalno odstranjevali delovne moči. Izjavili so, da nikakor ne morejo več nadalje opravljati dodatnega dela, ki jim je bilo z odhodom tovarišev naprteno.

Ameriške dobave boljševikom

Ženeva, 20. jan. R. O ameriških dobavah Sovjetski zvezi, ki so bile izvršene po zakonu o posojilu in najemu, izjavljajo v Washingtonu, da znaša njihova dosedanja vrednost 4 miljarde dolarjev.

Zdravniški pregled domobrancev

Vsi prostovoljci, ki so se prijavili za vstop v Slovensko domobranstvo, a do sedaj od zdravniške komisije še niso pregledani, kljub večkratnim pozivom po dnevnem časopisju, se zadnjikrat pozivajo, da se v izogib posledic neizostavno predstavijo zdravniški komisiji Slovenskega domobranstva dne 26. t. m. ob 9. v Srednji tehniški šoli zaradi zdravniškega pregleda.

Poveljstvo Slovenskega domobranstva

Nemške oblasti za prehrano Črne gore

Beograd, 21. jan. R. V Cetinju izhajajoči list »Crnogorski vijesnik« priobčuje razgovor s podpredsednikom črnogorske narodne uprave Živkom Andjevičem o prehranjevalnih razmerah Črne gore. Ko je narodna uprava prevzela prehrano, so bila vsa skladišča živil popolnoma prazna. Nemške zasedbene oblasti so si z upehom prizadevale, da so priskrbele živila. Sedaj so skladišča polna in se izdeluje načrt za pravilno razdelitev hrane, ter je tako zagotovljena prehrana prebivalstva.

Nadaljnji uspehi v bojih proti tolpam na Balkanu

Berlin, 20. jan. DNB. Letošnje zimske operacije nemških čet na Balkanu prizadevajo komunistom stalno visoke izgube. Na zapadnem Balkanu so imeli tolovaji od 12. do vključno 16. januarja nad 1100 padlih, okoli 350 ujetih in prebeglih, ter so izgubili 400 pušk, 37 strojnic in protioklopnih pušk, 5 metal min, 1 3.7 cm protioklopni top, 4.2 cm protiletalske topove, 8 radijskih oddajnikov ter veliko radijsko oddajno in sprejemno postajo. Nadalje so bile zaplenjene velike količine municije, priprave vseh vrst in več oskrbovalnih skladišč, ki so bila polna municije, oblačil in živil.

Žrtve tifovajev v Dalmaciji

Rim, 20. jan. R. Po uradni objavi italijanske vlade so komunistične tolpe v Dalmaciji umorile 461 oseb, za katere ima italijanska vlada že točne podatke. Med žrtvami so poleg duhovnikov, učiteljev, trgovcev, kmetov in delavcev tudi številne žene in otroci.

Albanija spoštuje zadržanje nemških čet

Trana, 19. jan. R. Prijateljsko zadržanje nemških čet v Albaniji slavi list »Baškim Kombit«, ki piše: Nemške čete niso prišle v Albanijo, da jo kolonizirajo ali žanjejo slavo, temveč zgolj zaradi svojih vojaških interesov. Nemci so se od prvega dne pokazali prijatelje ter so takoj priznali albansko neodvisnost in albansko vlado, čeprav jim ne bi bilo potrebno tega storiti. Ko so videli našo neenotno državo, so takoj vzeli iniciativo v svoje roke, da obnovijo deželo. Zategadelj jim moramo biti hvaležni.«

Sprememba v tiskovnem uradu zagrebškega zunanjega ministrstva

Zagreb, 20. jan. R. Z časno vodstvo kulturnega in tiskovnega odseka hrvatskega zunanjega ministrstva je prevzel namesto dr. Ive Kühna, ki je odšel kot generalni konzul na Dunaj, dr. Ante Bonifačić.

Trik z novo sovjetsko himno

Zagreb 20. jan. R. »Hrvatski narod« piše, da je odprava internacionale in uvedba nove sovjetske himne en k propagandni trik kakor razpust Kominterne in izvolitev patriarha. Vse so le slepilni manevri, katerih edini cilj je, priprava poti za svetovno boljševiško revolucijo.

Angleške delavske organizacije v službi kapitalistov

Ženeva, 20. jan. R. »New Leader« javlja, da bo prihodnje zasedanje glavnega sveta britanskih delavskih organizacij sklepalo ali naj sindikati podpro gigantski kapitalistični načrt, ki hoče po vojni ponovno zgraditi svetovno gospodarstvo s pomočjo razpredene organizacije mednarodnih kartelov.

Ta načrt je izdelala zveza svetovnih veletrgovcev, ki ji stoji na čelu sir Edgar Jones. »New Leader« meni, da bodo britanske delavske organizacije brez dvoma prepričane, ko bodo zvedele, da vodilni možje njihovega udruženja sploh mislijo na podporo načrta za razdelitev sveta med velike kapitaliste, toda dejstvo je, da so si Edgar Jones in sodelavci zagotovili že podporo precejšnje skupine važnih delavskih voditeljev. O načrtu so nedavno tudi že razpravljali na seji generalnega sveta delavskega pokreta, ki so se je udeležili poleg zastopnikov laburistične stranke tudi zastopniki delavskih organizacij.

Kratke vesti z vsega sveta

Bern, 20 jan. R. »United Press« javlja iz Ria de Janeira: Iz Porta Alegra javljajo, da se je v državi Rio Grande de Sul podrl most preko reke Rio dos Antas, največji most v južni Ameriki. Številne osebe so bile ubite in ranjene.

Lizbona, 20. jan. R. V nekem žitnem skladišču v Posta del Gadi na Azorih je izbruhnil ogenj. 90 ton pšenice in stotine bal rastlinskih vlaken je zgorelo. Škodo cenijo na pol milijona eskudov.

Vichy, 21. jan. R. Generalni tajnik državnega poglavarja Jean Jardel in šef vojaškega kabineta maršala general Campet sta v četrtek odstopila. Generalnemu tajniku za vzdrževanje javnega reda so bile po ukazu predsednika vlade podrejene vse policijske sile, katerih nalga je čuvanje javnega reda in notranje varnosti države.

Bern 18. jan. R. Kakor javlja »Exchange« iz London, je v Angliji močno padlo število novosklenjenih zakonov, močneje kakor kdajkoli od l. 1918. Napram predvojnim letom znaša padec eno tretjino.

Stockholm, 17. jan. R. Kodanjski dopisnik »Stockholms Tidningena« poroča o treh zanimivih rojstvih v neki rodbini. Trgovec Waldemar Johansen v Aarhusu je dobil v ponedeljek zjutraj hčerkoč Točno istega dne in ob isti uri se mu je rodil pred tremi leti sin. Toda to še ni dovolj. Istega dne in enako ob isti uri se je pred šestimi leti rodil njegov prvi sin. Vsi trije otroci imajo torej istega dne rojstni dan.

Težavne letalske zveze s Čungkingom

Najdražja letalska oskrbovalna proga

Tokio, 20. jan. DNB. Borba za »živec« ameriškega letalstva na Kitajskem, namreč za letalsko zvezo med Indijo in Kitajsko, stopa znova v ospredje. Ta življenjsko važna zračna pot, ki vodi iz Tinsukije, najsprednejšega oporišča v severnovzhodni Indiji, v Kuming, zahteva le dve uri poleta, vendar so stalni japonski napadi in dejstvo, da vodi ta zračna zveza preko visokih, skoro neznanih gorovij, vzrok, da je ta letalska pot brez dvoma najdražja oskrbovalna proga na vseh bojiščih sveta.

Letala, ki jih uporabljajo na tej progi, spadajo k edinicam ameriškega letalstva, k strojem družbe Bombay Airways in China Airways Co. S temi letali mora sovražnik oskrbovati ves dovoz na ameriška oporišča na Kitajskem. Z njimi prevaža bencin, gumi, nadomestne dele, municijo in vse potrebne stroje, iz Kitajske pa vozi nazaj v Indijo vojake, kositer in volfram. Ker morajo letala voziti v Čungking tudi bencin, napolnijo pri povratku letalske tanke le z nujno potrebnimi količinami bencina, tako da pride često do zasilnih pristankov in poškodb. Odkar napada japonsko letalstvo z močnim ognjem to zračno pot, poizkuša sovražnik izpreminjati svojo smer ali pa letati ponoči, toda nočni poleti so samo zvišali njegove izgube.

Radijska postaja v New Delhiju je objavila 6. januarja, da je ta letalska proga najbolj nevarna na vsem svetu. Dočim je general Arnold v svojem nedavnem poročilu vojnemu ministru poudaril, da ne bo mogoče več nadalje vzdrževati tega prevoznega načina, ker je dražji kakor dejanske letalske borbe, in da je nujno potrebno zgraditi nove oskrbovalne poti do Čungkinga ali pa osvojiti kako primerno luko.

Dejstvo, da sovražnik kljub vsem tem težavam še vedno poizkuša objačevati promet med Tinsukijo in Kumungom, tolmačijo japonski vojaški krogi kot znak, da se ni le poslabšal čungkingški položaj, temveč da vztraja sovražnik še vedno na svojem trdovratnem sklepu uporabiti čungkingško Kitajsko za oporišče letalske ofenzive proti Japonski. Zato je verjetno, da bo razmeroma kratka letalska proga še nadalje ostala središče srditih letalskih bojev.

Zasedanje japonskega parlamenta

Tokio, 20. jan. R. Spodnja in zgornja zbornica bosta v petek zopet nadaljevali seje 84. zasedanja japonskega parlamenta, ki so bile prekinjene od novega leta dalje. Zasedanje bosta otvorila min. predsednik Tojo in zunanji minister Šigemicu, ki posla podala v zgornji zbornici izjavi o notranjepolitični preureditvi države za vojne potrebe in o izvedbi skupne politične ofenzive narodov Velike vzhodne Azije. Istega dne popoldne bosta govora ponovljena v spodnji zbornici, nakar bo govoril finančni minister Kaja o proračunu za prihodnje leto.

Potresna katastrofa v San Juanu

Buenos Aires, 20. jan. R. Posebni dopisnik lista »Nacion« poroča iz San Juana, da so doslej upepelili 3500 žrtev potresa. Število mrtvih pa je v resnici še mnogo večje, ker še vedno izkopavajo izpod ruševin nove žrtve. Poleg tega so mnogo ponesrečencev pokopali tudi njihovi rodbinski člani sami zase.

Podtajnik za delo in ljudsko skrbstvo polkovnik Peron je objavil, da je bilo doslej nabranega že 25 milijonov pezov darovanega denarja. Peron osebno vodi nabiralno akcijo in tudi sam na cestah in ulicah z nabiralnikom v rokah sodeluje pri njej.

Buenos Aires, 21. jan. R. V četrtek popoldne se je vrnil iz San Juana državni predsednik s posebnim vlakom v argentinsko prestolnico. Večtisočglava množica je njega in ministre navdušeno pozdravila.

Prvi direktni vtis o obsegu potresne katastrofe je dobilo prebivalstvo Buenos Aires-a po prihodu vlakov z evakuiranimi osirotelimi otroci, ki so deloma samo napol oblečeni in deloma tudi lahko ranjeni. Čiščenje mesta San Juan nadaljujejo z vsemi sredstvi, ker opozarjajo novi potresni sunki k nadlogi in prodira iz zemeljskih razpok vroča voda. Po poročilu ameriškega potresnega zavoda so bili sunki v San Juanu enako močni kakor svoječasno v San Franciscu l. 1906. V vsej Argentini pa medtem nadaljujejo zbirko za pomoč. Znani argentinski umetniki so obiskali v spremstvu po enega vojaka in mornarja vse gostinske obrate argentinske prestolnice ter zbirali darila.

Neko čilsko letalo, ki je hotelo odleteti na pomoč v San Juan, je snoči po odletu z letališča Mendoze padlo na zemljo in takoj zgorelo. Vseh 10 potnikov se je ubilo. Poleg treh mož čilske posadke je bilo v letalu tudi sedem argentinskih zdravnikov in bolniških strežnic.

Buenos Aires, 21. jan. R. Državni predsednik je po svojem povratku iz San Juana opisal svoje vtise o potresni katastrofi. Izjavil je, da si človek komaj more predstavljati izmero povzročenih opustošenj v mestu. San Juan je popolnoma porušen. Zadržanje preživelih je občudovanja vredno. Sprejeli so težki udarec s stoičnim mirom in kažejo trdno odločenost za obnovo svojega mesta. Vlada jih bo v vsakem pogledu podpirala. Če bo potrebno, jim bodo dali na razpolago pol milijona pezosov. Obnovitvena dela bo vodil minister za javna dela. San Juan bo še lepši kakor doslej. Hiše bodo po modernih načelih zgrajene tako, da bodo varne pred potresi. General Ramirez se je ginjeno spominjal pripravljenosti za pomoč in solidarnosti vsega argentinskega naroda. Nato je bila seja vlade o pomoči akcije za San Juan.

Gospodarstvo

Plačilo dolgov nemškim dobaviteljem blaga

Vse tvrdke, ki so uvozile blago iz Nemčije pred 15. septembrom 1943, imajo zadevni dolg nemudoma prijaviti na naslov Banca d'Italia v Trstu. Na ta način se naj omogoči dolžnikom v Ljubljanski pokrajini, da svoj dolg poravnajo po starem tečaju (1 RM 7.6 = RM 1.—). Tvrdke naj v lastnem interesu prijavo oddajo najkasneje do 26. t. m.

Iz pisarne šefa porajinske uprave odd. VIII.

GOSPODARSKE VESTI

= **Novi izumi v nemški oboroževalni industriji.** V zadnjem času se je prav občutno povečala produkcijska sposobnost nemške oboroževalne industrije z novimi izpeljavami tehničnimi izpopolnitvami in izboljšanji. Pri izdelovanju topovskih cevi je bil uveden nov postopek, ki omogoča desetkratno pospešenje, odnosno povečanje proizvodnje. Nov postopek za pravilno uravnavanje puškinih cevi je omogočil povečanje produkcijske kapacitete za 100%. Tudi čas, ki je potreben za obdelavo topovskih cevi, je bil zmanjšan na eno četrtino. Po dolgotrajnih poskusih je uspelo izdelati še posebno vrsto jekla, ki sedaj nadomešča medenino pri izdelovanju topovskih patron. To jeklo ustreza vsem zahtevam in v marsikaterem pogledu še nadkriljuje medenino. Izdelovanje patron iz jekla je omogočilo samo prihranek pri medenini, temveč tudi povečanje same proizvodnje, ki je danes štirikrat večja kakor pred enim letom.

= **K povišanju krušnega obroka v Belgiji.** Kakor smo že kratko poročali, je bil v Belgiji obrok kruha povišan od 250 na 300 gramov dnevno. Zadnje povišanje od 225 na 250 gramov je bilo izvršeno v avgustu lanskega leta. Povečanje krušnega obroka je omogočil večji pridelek žita. Že prejšnji leta se je z žitom posejana površina precej povečala, lani pa je nadalje narasla od 343.000 na 376.000 ha. Med tem ko je moral Nemčija v letu 1941 kriti znaten del primankljaja za oskrbo Belgije z žitom, je sedaj ta primanjkljaj navzlic povečanju obroka nazadoval na eno šestino.

= **Rumunski bencin za turški bombaž.** Pri nedavno v Bukarešti zaključenih rumunsko-turških gospodarskih pogajanjih je bil določen nov klirinški tečaj, in sicer 1 turški funt=105 lejev. Ker ima Turčija v Rumuniji večje klirinško dobroimetje, bo Rumunija za izravnavo tega dobroimetja dobavila Turčiji 600 vagonov moke, in sicer 200 v januarju in 400 v februarju. Vrhu tega je bilo dogovorjeno, da bo Rumunija dobavila Turčiji bencin, ostale derivate nafte in celulozo v zamenjavo za bomb. volno in druge surovine.

= **Rumunija je obnovila izvoz mesa.** V zadnjem letu se je številčno stanje živine v Rumuniji, zlasti zaradi znatne prireje v Transilvaniji, tako zboljšalo, da se je število glav goveje živine povečalo na 3.8 milijona glav in število svinj na 2.5 milijona. Rumunska vlada je nedavno odredila, da se ukinejo vse omejitve glede potrošnje mesa. Sedaj so bile ukinjene tudi omejitve glede klanja živine, bodisi za domačo potrošnjo ali pa za izvoz. Doslej so bile v veljavi omejitve glede klanja mlade goveje živine, pujskov in jagnjet in glede klanja za izvoz. Izvoz mesa je sedaj prost, ni pa še dovoljen izvoz žive živine. Edina omejitev, ki še nadalje obstoja, je v tem, da ni mogoče svobodno razpolagati s surovimi kožami, ki jih je treba oddati zbiralnicam za surove kože.

= **Angleške paroplovne družbe se boje ameriške konkurence.** Po znatnih izgubah ladijske tonaže v štirih vojnih letih so izgledi angleških paroplovnih družb za dobo po vojni malo razveseljivi. Gradnje novih ladij še izdaleč ne morejo nadomestiti izpadka potopljenih ladij, ker so ladjedelnice v znatni meri zaposlene z gradnjo vojnih ladij in plovnih objektov, namenjenih za vojno in imajo vrhu tega mnogo posla s popravilom poškodovanih ladij. Med tem pa narašča tonaža trgovinske mornarice Zedinjenih držav, kar povzroča v vodstvu angleških paroplovnih družb veliko bojazen za dobo po vojni. Predstavnik neke velike paroplovne družbe lord Rotherwick je te dni izjavil, da bodo morale Zedinjene države po vojni izravnati izgube angleških ladij, ki so nastale zaradi skupnih vojnih akcij z oddajo ladij Angliji. Lord Ritherwick je poudaril, da je imela v teku vojne največje izgube prav angleška mornarica, med te mko je vojna omogočila Zedinjenim državam, zgraditi si ogromno trgovinsko mornarico. Angleške družbe bodo morale za vsako ceno po vojni najti nadomestek za te izgube. Po njegovem mnenju bodo imele Zedinjene države po vojni znaten presežek trgovinske mornarice in ta presežek naj bi Zedinjene države oddale svojim zaveznikom. Američanom je treba znova pojasniti, da po vojni ne sme nastati konkurenčna borba v morski plovbi, kajti zavezniki morajo tudi po vojni pokazati potrebno solidarnost. V Zedinjenih državah pa zastopajo merodajne osebnosti nasprotno stališče in nič ne prikrivajo, da bodo imeli po vojni nadmoč tudi v trgovinski plovbi. To prednost pa hočejo izkoristiti tako, da bo Amerika s svojo mornarico obvladovala morja.

JANUARSKI ROMAN DK

je izšel

Je to fantastični roman Žulawskega »NA SREBRNI OBLI«. Oni naročniki, katerim se »Dobra knjiga« ne dostavlja na dom, ga lahko dvignejo v upravi »Jutra« v Narodni tiskarni.

V nadrobni prodaji se dobi novi roman tudi v upravi »Jutra« in v vseh knjigarnah po ceni 13 lir za broširano in 28 lir za vezano knjigo.

Nova gospodarska podjetja v Hrvatski

Zagreb, 20. jan. R. Statistika o novoustanovljenih industrijskih podjetjih v Hrvatski od ustanovitve države v aprilu l. 1941 do konca l. 1943 kaže skupno 82 novih industrijskih podjetij. Na prvem mestu je največ novoustanovljenih podjetij poljedelstva in prehranjevalne industrije s 25 novimi podjetji.

Kronika

* **Častni prstan dunajskega mesta** je prejel letalski stotnik Valter Nowotny ki je bil nedavno odlikovan z najvišjim nemškim odlikovanjem, z briljanti k mečem in hrastovemu listu na viteškem križcu. Diploma pravi: »Mesto Dunaj poklanja svojemu meščanu, stotniku Valterju Nowotnyju v hvaležnem čaščenju junaške požrtvovalnosti za veličino Nemčije častni prstan dunajskega mesta.«

* **Smrt pravnukinje maršala Blücherja.** Na graščini Peterwitz v frankensteinskem okrožju v Šleziji je umrla Karolina grofica Strachwitzowa, rojena grofica Blücherjeva v 80. letu svoje dobe. Pokojnica je bila pravnukinja znanega feldmaršala Blücherja.

* **Vojni invalidi v nemški poštni službi** Nemški minister za pošto je izdal okrožnico, da se morajo vsi vojni invalidi, ki so bili pred sedanjo vojno v poštni službi ter so trenutno brez zaposlitve, zopet zaposliti s primernim delom. Osebe, ki zaradi poškodb ne morejo izvrševati prejšnjih funkcij, je treba zaposliti tako, kakor odgovarja njihovim sedanjim sposobnostim.

* **Novi vodja nemškega umetnostnga zavoda v Florenci.** Profesor berlinske univerze dr. Ludvik Heinrich Heidenreich je bil imenovan za novega voditelja nemškega umetnostnega zavoda v Florenci.

* **Prepovedana nošnja orožja v Milanu.** Policijsko ravnateljstvo v Milanu objavlja, da bo vsaka oseba, pri kateri se bo našlo kakršnokoli orožje, obsojena na smrt in na mestu ustreljena.

* **Reorganizacija francoskega tiska** Iz Parizа poročajo, da je Laval izrazil željo, naj bi se francoski tisk uredil po korporativnih načelih. Pooblastilo za to ureditev je prejel ravnatelj pariškega lista »Les Nouveaux Temps«.

* **Racioniranje obleke tudi po vojni.** Kakor poročajo listi, je predsednik angleške trgovske zbornice, minister za trgovino Hugh Dalton izjavil, da bo treba po sedanji vojni vsaj za dogleden čas racionirati vse predmete oblačilne stroke.

* **Londončani nočejo vojnih filmov.** Sovjeti so ponudili londonskim filmskim izposojevalnicam propagandni film z naslovom »Bitka za Ukrajno«. Londonske izposojevalnice pa so film odklonile z utemeljitvijo, da Londončani nočejo gledati filmov, ki prikazujejo vojaške dogodke.

Gospej Angeli Štrekljevi v slovo

V petek popoldne je poromala na svoji zadnji poti ga. Angela Štrekljeva, soproga našega uglednega sadjarskega strokovnjaka, vzorna mati in gospodinja. Mnogi so jo spremili na zadnji poti, njene ožje prijateljice pa so ji napisale v slovo naslednje vrstice:

Tudi Ti si bila Mater Dolorosa! Krik Tvoje bolečine je napolnil ozračje Tvojega prej tako prijetnega doma. Tvoje srce je do neba klicalo svojega ljubljenca. Od doma se je bil odpravil zdrav in vesel, hrepeneč po morju in južnih krasotah. Domov pa so pripeljali mrtvega. Iz sinje višave je zagrmelo jasnega jesenskega jutra potniško letalo nalik obstreljenemu orlu. Pokopalo je med svojimi ruševinami tudi Tvojega srčno ljubljenega, nikdar prebolenega sina Vladka. Šibko in bolno materinsko srce je moralo vrsto let prenašati to strašno bolečino, ki Te je uvrstila med romarice Sv. Križa. Iz dneva v dan, leto za letom si obiskovala Vladkov grob in donašala lepega cvetja. Srečavale smo Te na božji njivi in vedno si nas bodrilno tolažila kakor nihče drugi.

Zdaj je težki čas ublažil tudi Tvojo bolečino. Videla in čula si trpeti nešteto mater. Tvoje izmučeno srce je prenehalo biti — odslej boš sanjala rajske sanje ob svojem ljubljenem sinu.

Nekoč si nam rekla: »Kakšna krivica za vse ostale, da premišljujem le Vladka, — kakor bi bil le edino on moj!« Saj dobra mati ne more drugače. Videla in premišljala si le njega, ki je bil nesrečen, vsi drugi so bili srečni. Gospa Angela, kaj naj Ti rečemo v slovo: Za vse lepe besede smo ti iz srca hvaležni. Tvoja pozornost nas je večkrat do solz ganila. Težko Te bomo pogrešale, svetokrižko romarico. Tolažila nas bo edina zavest, da Ti je nemara bolje nego nam, ki žalujemo ob grobovih.

Mara Lamutova.

Kaj bi najraje čitali za razvedrilo in pouk? Vse — česar si najbolj želite — najdete v

„RAZGLEDNIKU“

sodobnem obzorniku »Jutra«, ki vam odpira OKNO V DOMAČI IN TUJI SVET

* **Obnovitvena dela po hudem potresu.** Z neumornim delom čistilnih moštev je uspelo osvoboditi ruševin že večino cest v San Juanu. Brzojavne in telefonske linije so bile deloma tudi že vpostavljene. Vojaštvo je prevzelo oskrbo prebivalstva. Po radiu je govoril iz San Juana predsednik republike general Ramirez, ki je naglasil, da bo vlada z vsemi sredstvi skrbela za žrtve potresne katastrofe. Obnovitvena dela se bodo vršila hitro in odločno, brez ozira na finančne žrtve. Ob koncu govora je predsednik zaprosil za minuto molka v spomin umrlim žrtvam. Prav v tem trenutku so občutili v San Juanu nov potresni sunek, ki pa je ostal brez posledic. Iz Santiaga de Chile javljajo, da je čilski general Labbe odletel s sedmimi letali v Argentino, da se priključi reševalni akciji za žrtve potresa v San Juanu. Poleg tega je poslala čilska država deset tovornih avtomobilov s 25 tonami zdravil, več bolniških avtomobilov ter sanitetno osebje.

* **Železniška katastrofa.** Angleška poročevalska služba javlja, da se je 30 milj severno od Sidneya zaletel ekspresni vlak na nekem prelazu v avtobus. Vlak je vlekel več sto metrov za seboj avtobus, dokler nista lokomotiva in tender iztirila. Pri tem je bilo ubitih 15 potnikov v avtobusu, 5 pa jih je bilo hudo ranjenih.

Iz Ljubljane

u— **Novi grobovi.** Po težkem trpljenju se je poslovil od življenja upravitelj bolnišnice za ženske bolezni v pokoju g. Alojz Turk. Zapušča ženo Gito in drugo sorodstvo. K večnemu počitku bodo rajnega spremili v soboto ob 16. iz kapele sv. Andreja na Žalah na pokopališče k Sv. Križu. — Preminila je ga. Alojzija Hvala. Za njo žalujejo rodbine Hvalova, dr. Jerebova, Podlogarjeva in Furlanova. Na zadnji poti bodo blago pokojnico spremili v soboto ob 15. iz kapele sv. Petra na Žalah na pokopališče k Sv. Križu. — Za vedno je zapustila svojce ga. Danica Florjanova, po rodu Klobučarjeva. Za njo žalujejo soprog Stanko, hčerka Slavica in sin Dorček ter drugo sorodstvo. Pogreb dobre matere bo v soboto ob pol 16. iz kapelice sv. Frančiška na Žalah na pokopališče k Sv. Križu. — Pokojnim naj bo ohranjen blag spomin, njihovim svojcem pa izrekamo naše iskreno sožalje.

u— **Osemdesetletnico** praznuje danes ga. Apolonija Zieglerjeva na svojem lepem posestvicu v Dravljah. Je vdova po šolskem upravitelju, ki je služboval zvečine na Štajerskem, dolga leta pred upokojitvijo v Gornjem Doliču. Hčerka-edinka je poročena z odvetnikom v Radovljici. Gospa Zieglerjeva, ki je po rodu iz Gorij pri Bledu, je v mladih letih odšla v Idrijo, da se nauči kleklanja in je storila marsikaj koristnega za to žlahtno domačo obrt. Možu je postala močna opora, ker se je vneto zanimala zlasti za šolski vrt in za rejo malih živali. V takem svetu živi tudi še danes. Je zelo svežega duha in je zaradi obširnega gospodinjskega znanja, s katerim rada pomaga, splošno priljubljena. Njene prijateljice in znanke se je ob osemdesetletnici posebno toplo spominjajo. Tudi »Jutro »prisrčno čestita svoji dolgoletni naročnici.

u— **Radijske poslušalce opozarjamo na slovenske oddaje radia Jadransko primorje v Trstu. Oddaje so vsak dan ob 18. do 18.30 na srednjem valu 263 m. Vsaka morebitna sprememba bo objavljena v radiu samem in v dnevnikih.**

u— **Drugi in tretji tečaj za pomočnice za hišno prvo pomoč ob letalskih napadih.** Drugi nedeljski tečaj se prično v nedeljo 23. t. m. Predavanja bodo trajala od 9. do 10.30 ure v štirih zaporednih prazniških dnevih ter bodo v sejni dvorani mestnega poglavarstva z dohodom poleg trgovine mestne elektrarne. Tretji tečaj bo ob delavnikih od 24. do 28. t. m. vsak dan popoldne od 17.30 do 19. ure tudi tam. K tema tečajema naj pridejo vse za hišno zaščito prijavljene gospe in gospodične, ki so se javile do 4. t. m. One udeleženke, ki bodo obiskovale popoldanska predavanja ob delavnikih ter bi bile po 17.30 uri še zaposlene, naj prosijo svoje delodajalce, naj jim omogočijo prihod k predavanjem o pravem času. Predavanja se prično natanko ob določeni uri.

POZOR! POZOR!

Uprava kina Matice

obvešča posestnike vstopnic v nedeljo 16. januarja ob 12.45 ure odpadle predstave, da so njihove vstopnice **veljavne za nadomestno predstavo v nedeljo 23. januarja ob 12.45 uri!**

Podružnica »Jutra« v Novem mestu

je zopet odprta in posluje vsak dan v prostorih trgovine Miedofer, Glavni trg 10.

u— **Znanilec zgodnje pomladi ali kaj?** Letošnja zima je res nenavadno mila. Še prav posebno topel v primeri z drugimi leti pa je januar. Zato ni čudno, če se je priroda predčasno začela dramiti. Včeraj se je oglasil v našem uredništvu posestnik g. Josip Šporn z Ježice in nam pokazal živega metulja - koprivarja, ki je prejšnji dan med opoldanskimi urami priletel v njegovo stanovanje. Gotovo je redek primer, da je v naših krajih januarja, ko bi morala po pravilih biti najhujša zima, vzletel metulj. Ali je bil resničen znanilec zgodnje pomladi, bomo v kratkem videli.

u— **Novi zapornici na prehodu v Tivoli.** Obiskovalci Tivolija so zadnje dni z zanimanjem opazovali dela pri izmenjavi zapornic. Zaposlena je bila večja skupina progovnih delavcev, ki so izkopali stari dve zapornici, ki sta bili naravnost pritlikavi nasproti novima dvema, kateri so izdelali v ljubljanski železniški delavnici. Dela je bilo precej in je bilo tudi naporno. Treba je bilo namreč preurediti progo za širši prelaz in čvrsto vzidati obe novi zapornici, obenem pa odstraniti staro napravo, ki je bila solidno zabetonirana. S starima zapornicama je bila odstranjena tudi tabla s starinskim svarilom. Včeraj so bila dela v glavnem končana. Pogled v Tivoli je zdaj vse lepši. — Te dni so bila tudi končana dela na Karlovškem mostu, kjer je lani v juniju italijanski tank podrl železno ograjo in se zvalil v vodo. Zasilno leseno ograjo je zdaj mojster Breskvar na mestne stroške nadomestil z železno.

u —**Še ne zaposleni učitelji srednjih šol in diplomirani filozofi** se vabijo, da takoj javijo svoj naslov prosvetnemu oddelku pokrajinske uprave. Iz pisarne IV. oddelka pokrajinske uprave.

u— **Vodnikova družba ima letošnje knjige še na zalogi.** Kdor jih še nima, naj stopi v družbino pisarno (Narodna tiskarna), ali v knjigarno Tiskovne zadruge, Šelenburgova 3, oziroma v Učiteljsko knjigarno, Frančiškanska 6, kjer knjige takoj dobi.

u— **Pecilni prašek v odlični predvojni** kakovosti izdeluje Žikin laboratorij.

u— **Društvu slepih** je darovala rodbina Friedrich 200 lir namesto venca na grob pok. ge Erbežnik. Iskrena hvala!

u— **Namesto venca na grob blagopokojnega** Bogu vdanega g. Puharja Leopolda so darovali njegovi prijatelji v duhu Društvu slepih 150 lir. Odbor se za dar najtopleje zahvaljuje.

u— **Damski frizerji** prosijo svoje stranke, da obavijo električno trajno ondulacijo, v smislu odredbe o štednji električnega toka, že dopoldne odnosno najkasneje do 15. ure, ker po tej uri se trajna ondulacija ne sme izvrševati. — Odsek za obrtništvo.

S štajerskega

Velik uradni zbor v Celju je bil sklican za začetek novega poslovnega leta. Okrožni vodja Dorfmeister je govoril vsem krajevnim voditeljem, županom, brambovskim voditeljem, vodnikom mladine in drugim funkcionarjem svojega okrožja. Spominjal je od banditov zavratno umorjenega župana Bartoschitza iz Luč in njegove tajnice Urške Berložnikove. Nato je obravnaval vsa aktualna vprašanja svojega okrožja ter je pozval sodelavce, naj brezobzirno nastopijo zoper čvekače.

Odlikovani Spodnještajerci. Z železnim križcem 2. razreda so bili odlikovani: desetnik Janez Janžekovič, Franc Poljanec, Štefan Piberšnik, desetnik Avgust Jurše iz Rogaške Slatine ter grenadir Franc Frišek iz celjske okolice.

Smrt viteza železnega križa. Z vzhodne fronte je prispelo poročilo, da je lani 7. novembra umrl za dobljenimi ranami naddesetnik Albert Radesinski, ki je bil sicer po rodu Dunajčan, je pa služil kot strelec pri strojnicah v štajerskem planinskem polku. Severno od Melitopola je s strojnico zadržal močne sovražne napade. Po smrti je bil odlikovan z viteškim križcem.

Smrt dr. Oskarja Begusch. 11. t. m je je umrl v Gradcu štabni zdravnik doktor Oskar Begusch, vodja zdravilišča v Feldhofu. Po rodu je bil iz uradniške družine v Mariboru. Prve svetovne vojne se je udeležil kot prostovoljec, nakar je bil v Gradcu promoviran in je postal asistent na graški kliniki za živčne bolezni. Bil je odličen prirodoslovec in biolog. Kot vodja zdravilišča v Feldhofu se je zlasti uveljavil, v sedanji vojni pa je posvečal posebno skrb duševno bolnim v rezervnem lazaretu v Gradcu. Smrt ga je zadela nepričakovano. Pokopan je bil z vojaškimi častmi.

V Selnici ob Dravi sta šolska voditelja Vogelnik in Polesnik priredila tovariški večer, h kateremu je bilo povabljeno vaško prebivalstvo. Zbrali so 850 mark za zimsko pomoč.

V mariborskem gledališču so ta teden na sporedu naslednja dela: igra »Črni kruh in kifeljčki«, operi »Ples v maskah« in »Enoh Arden« ted veseloigra »Milijonska svatba«.

Na ljudskem vseučilišču v Mariboru je v sredo predaval docent dr. Valter Schneefuss o prvi in drugi svetovni vojni.

Smrtne nesreče. Progovni delavec Jurij Kraschnitzer je pri Unzmarktu prišel pod vlak in je še tisti dan umrl v bolnišnici v Judenburgu. Na postaji v Kremsu na Srednjem Štajerskem je 53letni sprevodnik Jožef Stadler iz Gradca po nesreči padel pod vlak, ki mu je odrezal obe nogi. V rudniku Köflachu je bil kopač Anton Gap zasut in tako hudo ranjen, da je kmalu nato izdihnil. Star je bil 41 let ter je zapustil ženo in tri otroke.

Z Gorenjskega

Smrt starega generala. V Beljaku je umrl generalni major Valentin Eipek. Položen je bil v družinsko grobnico pri Sv. Martinu. V prvi svetovni vojni se je bojeval v Srbiji, Albaniji in na italijanski fronti, kjer se je zlasti izkazal pri Oslavju. S svojim strelskim bataljonom je tu držal vso težo fronte. Bil je večkrat ranjen in odlikovan. Po prevratu se je boril na koroški fronti. Pozneje je sodeloval pri kolesarskem bataljonu v Beljaku.

Koroško znanstveno društvo je priredilo v sredo zvečer v Beljaku zanimivo predavanje v dvorani na rotovžu. Dr. Hans Bittel je govoril o osnovi: »Paracelsus in njegova koroška domovina«.

Poveličevalec koroških planin. Dnevniki se spominjajo 85 letnice rojstva koroškega geoplasta Oberlercherja, ki je umrl leta 1915. Bil je iz učiteljske družine in je kmalu pokazal izredno nadarjenost za rezljanje in oblikovanje. Izdelal je celo vrsto reliefov in je zlasti lepo prikazal koroške planine, med njimi pogorje Velikega Kleka. Zaslovel je po svetu, ko je ustvaril relief Mont Blanca ter raznih velikih pogorij na Kavkazu, v polarnih krajih in onkraj morja. Posebno znameniti so reliefi Kilimandžara ter vzhodno-afriških ognjenikov. Veliki relief Velikega Kleka spada danes med dragocenosti koroškega muzeja, druga njegova dela pa so po muzejih širom sveta.

Iz Trsta

Prodaja vžigalic zopet prosta. Prefekt tržaške pokrajine je odredil, da je ukinjen odlok o racionirani prodaji vžigalic na področju tržaške občine. Preklic stopi takoj v veljavo.

Smrtna koša. Dne 16. in 17. januarja so umrli v Trstu 64letni Andrej Ščuka, 73letna Marija Marma, vdova Flego, 63letni Torkvat Pertot, 55letni Ivan Kavčič, 56 letni Franc Gruden, 22letni Anton Štefanut, 78letna Terezija Lozar, 30letna Ana Frankič, 60letna Ana Mlekuš, 17letna Renata Dobrila, 77letna Delja Fama, 37letni Simeon Gimola, 60letni Jurij Paganelo, 63letni Josip Pec, 70letni Jurij Mihovilčevič, 61letni Anton Mozon, 63letna Marija Antonija Serpe, 16letni Sergej Obran, 86-letna Marija Predonzan, 79letna Ivanka Katelan, 81letni Franc Špehar in 76letni Ivan Ban.

Vsak dan nezgode. 7 letni Sergej Flego je padel na Gretskem stopnišču in si zlomil levo nogo, 24 letnemu R. Pelosu, ki je po rodu iz videmske okolice, je priletel med delom v ladjedelnicah sv. Marka drobec železa v desno oko in mu ga ranil. V ulici Valdirivo je prišel 51 letni R. Brajda pod avtokar in obležal z zlomljeno levo nogo. Med igro je priletelo poleno na glavo petletnemu Pavlu Bajnotu iz ulice Mirti 6. Zgrudil se je na tla s počeno lobanjo. Fantkovo stanje je zelo resno. Med delom se je ponesrečila v nekem obratu 33 letna delavka Norma Krečič, ki je prišla med strojno jermenje. Tovarišice so jo rešile iz smrtne nevarnosti. 54 letni Peter Mahnič iz ulice Panorama 14 je padel v pristanišču in se poškodoval po glavi. Ponesrečenci se zdravijo v tržaški bolnišnici.

Šla je po kruh in se ni vrnila. 15letna Pierrina Piccoli iz Industrijske ulice 20 je šla po kruh v bližnjo pekarno. Deklica se ni več vrnila. Starši poizvedujejo za skrivnostno izginulo hčerko.

Kmetovalčeva nesreča zaradi eksplozije bombe. 33 letni kmetovalec Franc Filipčič iz Materije je našel med košnjo na travniku bombo. Pri dotiku je bomba eksplodirala. Drobci so ranili Filipčiča po desnici in obrazu. Prepeljali so ga v tržaško bolnišnico.

Beležnica

KOLEDAR

Sobota, 22. januarja: Vincenc.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Lažnivi kljukec.
Kino Sloga: Kogar bogovi ljubijo.
Kino Union: Melodija velemesta.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12, Nada Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Sprememba ur zatemnitve!

Od 20. januarja t. l. dalje je čas zatemnitve od 17.30 do 6. zjutraj.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Sobota, 22. jan., ob 16.30: **Vera in nevera.** Premiera. Red Prvi.
Nedelja, 23. jan, ob 16: **Robinzon ne sme umreti.** Izven. Cene od 22 lir navzdol.

*

»Vera in nevera«. Tridejanska igra A. Leskovca. V svojem delu obravnava eno izmed bistvenih plati našega življenja: vero. Pokazal je konflikte ljudi, ki nosijo v sebi zavest Boga in se ogibljejo zunanjih verskih simbolov in obredov, in drugih ljudi, ki so jim ti samo sredstvo, da so videti pred svetom verni, kar pa v resnici niso. Resnična vera in pobožnjaško licemerstvo sta v igri nasprotji, ki se treta. Slog je ekspresivno potenciran, jezik ekspresionističen. Osebe: župan Laudon — Cesar, Dizma — Vl. Skrbinšek, Marida — M. Boltar — Ukmarjeva, župnik — M. Skrbinšek, Dagarinka — Kraljeva, Feliks — Nakerst, Turen — Sever, Peter — Bitenc, Tone — Verdonik, Štefelin — Blaž, Garež — Raztresen, Rogač — Brezigar, dva kvartača — Gorinšek in Košuta. Režiser: M. Skrbinšek. Premiera bo danes v soboto za red Prvi.

V Drami bo naslednja premiera Fodorjeva »Maturac«, predvidoma konec tega meseca. Prvovrstna zasedba obeta tudi letos zanimivo predstavo.

OPERA

Sobota, 22. jan., ob 16: **Melodije srca.** Red Sobota.
Nedelja, 23. jan., ob 16: **Traviata.** Izven. Cene od 36 lir navzdol.

*

J. Gregorc: »Melodije srca«. To učinkovito delo je pisano v slogu šlagerske glasbe in je velika privlačnost za operetno občinstvo. Elegantno okolje, v katerem se dejanje dogaja in številni ansambel v pestro se menjajočih prizorih, nudita veliko mnogoterosti. V glavnih partijah: Mlejnikova, Čuden, Barbičeva, M. Sancin, Poličeva, Gorinškova, Peček, Slavčeva, Milčinski, P. Kovič, P. Juvanova, Koširjeva i. dr. Dirigent: J. Gregorc. Režiser: E. Frelih. Koreograf: ing. P. Golovin. Scenograf: ing. E. Franz.

Verdi: »Traviata«. Ponovitev te opere v štirih slikah bo v glavnih partijah ista, le partijo Alfreda bo pel prvič Lipušček, Violeta—Vidalijeva, Germont—Janko. Dirigiral bo D. Žebre. Režiser: C. Debevec. Koreograf: P. Golovin.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje

RADIO LJUBLJANA

SOBOTA, 22. JANUARJA

7.00—7.10: Poročila v nemščini. 7.10 do 8.00: Jutranji pozdrav; vmes od 7.30—7.40 poročila v slovenščini. 12.00—12.30: Opoldanski koncert. 12.30—12.45: Poročila v nemščini in slovenščini. 12.45—14.00: Koncert glasbe za razvedrilo. 14.00—14.10: Poročila v nemščini. 14.10—15.00: Za vsakega nekaj. 17.00—17.15: Poročila v nemščini in slovenščini. 17.15—17.45: Popoldanski koncert. 17.45—18.00: Gospodinjsko prejavanje. 19.00 do 19.30: Plošče. 19.30 do 19.45: Poročila v slovenščini. Napoved sporeda za naslednji dan. 19.45—20.00: Mala glasbena medigra. 20.00—20.10: Poročila v nemščini. 20.10—21.10: Iz operetnega sveta; igra Radijski orkester, vodi dirigent D. M. Šijanec, sodeluje Manja Mlejnik. 21.10—21.40: Mali kabaret. 21.40—22.00: Plošče. 22.00—22.10: Poročila v nemščini. 22.10—22.30: Glasba za lahko noč.

Kultura

D'Albertove »Mrtve oči«

V Operi so znova uvrstili v tekoči repertoar nekoliko prezasedeno opero Eugena d'Alberta »Mrtve oči«. Nekaj velikonočnega veje iz tega dela, čigar dejanje se odigrava pred židovi Jeruzalema v času, ko je predstavljal rimsko oblast Poncij, a množice judovskega ljudstva so šepetale o naukih in čudežih Jezusa iz Nazareta. Božanski učenik krščanske ljubezni je tisti ki sprožil dramtični zapletljaj opernega dogajanja, čeprav se kajpak ne pokaže na odru. Čudež, ki ga stori na lepi Grkinji Myrtokleji, ženi izuzetnega rimskega mogočnika Arcezija, ko ob svojem predvelikonočnem pohodu v Jeruzalem ozdravi njeno slepoto, tvori dramatično jedro te operne skladbe. Zakaj mrtve oči ne vidijo resničnega sveta, njim se zdi Arcezij poseblјena lepota; ko se pa čudežno odpro, se sproži vrsta žalostnih dogodkov, ob katerih Grkinja prekolne tistega, ki ji je bil odprl pogled in rajši v pretresljivem spoznanju in modri odpovedi zopet oslepi.

Vsa zgodba je zajeta v simbolični okvir svetopisemske ideje o dobrem pastirju, ki izgubi in naposled najde ljubljeno ovco. Tako ima predigra, s katero se uvaja glavno in edino dejanje, značaj pastirske idile in temu ustrezajočo glasbo, ki se izgublja v prijetnih razpoloženjskih motivih, katerim dajejo vodilni ton glasovi piščalke. V tem okvіru se potlej razplete drama Arcesija, Myrtocleje in Aurelija Galbe in nad dramo plava kakor simbolično svarilo in vabilo pesem Marije iz Magdale, ki je spoznala Njega in dosegla Njegovo odpuščanje svojih hudih grehov. Poleg nekoliko impresionistično pobarvane muzike ki jo je naštudiral Samo Hubad in ki jo izvaja orkester pod njegovim vodstvom; poleg skrbno dognane režije (C. Debevec) slikovitih kostumov (J. Wilfanova) pripomore k učinku tudi scenerija s svojimi stiliziranimi poudarki palestinske pomladi.

Težišče uprizoritve pa je nedvomno v pevskih deležih. Človeški glasovi so tisti, ki najbolj slikajo dramo strasti, razočaranj in bolesti, v katere tonskem pripovedovanju je dosegel d'Albert lepo raven in izvablja neugnano močne orkestralne in pevske učinke kadar so zlasti pevski deleži na dostojni višini. Zasedba naše uprizoritve je nedvomno taka, da zadostno izčrpuje umetniško-glasbeno vsebino te opere treh kulturnih svetov. Na prvi ponovni predstavi je plaval nad njo spomin pokojnega R. Primožiča, ki je ustvaril v igralskem in pevskem pogledu markantnega Arcesija. Na njegovo mesto je stopil naš sposobni in agilni pevec V. Janko ter dal v maski in igralskem stilu prav sorodnega Arcesija, čigar dramatska učinkovitost je dosegla višek v sceni, ko izve, da so se Myrtocleji čudežno odprle oči. Primožičev glas se je zdel s svojo močno in izrazito dramatsko barvo primernejši, teži te vloge, vendar je Janko tudi kot Arcesij odlično potrdil svojo pevsko zmogljivost, s katero je prav v zadnjem času dosegel več močnih uspehov. Nov je bil tudi M. Dolničar v vlogi stotnika Galbe. Pevec se začenja vidno povzpenjati in njegove zadnje vloge kažejo, da že uspešno uporablja znatni glasovni material, s katerim razpolaga in ki potrebuje — prav kakor njegove igralske sposobnosti — še nadaljnega smotrnega brusa prakse ter izpopolnjevanja v tehniki in v umetniški dognanosti. Nove so bile tudi nekatere manjše vloge (posebej še N. Španova kot Ruta), vendar je njihov delež zgolj epizoden in se samo včlenja v lepo celotno raven uprizoritve. Pri skupini židovskih žena pri vodnjaku bi si človek želel bolj ubranega petja, predvsem pa večje razumljivosti, kar je bila in ostane odlika dobrega opernega petja.

Iz že znane zasedbe se dviga nad vse soliste V. Heybalova v vlogi Myrytocleje — vlogi, ki zahteva poleg izrazno bogatega, čustveno toplega glasu tudi dramatski razgibano igro. In v obeh glavnih sestavinah svoje kreacije je pevka dajala iz polnega ter zadostila tudi visoko postavljenim zahtevam. Med ostalimi stopajo v ospredje M. Polajnarjeva kot Arsinoe, F. Golobova kot Marija iz Magdale, Banovec kot pastir, Sancin, Poličeva, Barbičeva i. dr. Scenični učinek slikovito izpolnjuje skupina židov, v kateri nastopajo nekateri pomembnejši člani zbora. Vsekako so d'Albertove »Mrtve oči« muzikalno kakor vsebinsko lepa opera, uprizorjena pozorno in v kar se da dobri zasedbi.

Lirika iz samostanske celice

V slovenski religiozni liriki, ki jo goje tudi nekateri laični pesniki, je pred leti posebno opozorila naše pesnica m. Elizabeta, ki je iz svoje samostanske celice pošiljala v svet dehteče cvetje nežne lirično-mistične poezije. Pravkar je izšla druga taka pesniška knjiga iz samostanske celice: p. Krizostoma Sekovanića O. F. M. zbirka **»Božji smehljaji«**. Pesmi v tej zbirki so splošno nabožnega značaja: hvalnice, razmišljevanja in vzdihi, pesniške molitve vernega srca delno tudi z nravnovzgojno tendenco. Mnoge med njimi imajo mladinski značaj in so najbrž zšle najprej v mladinskih listih, vendar je pri takih izraznih sredstvih kakor se jih poslužuje p. Krizostom in pri tak pesniški tematiki težko razmejiti »mladinsko« in »nemladinsko« poezijo. Pesnika »Božjih smehljajev« označuje preprostost izraza, za katerim čutimo toplo čustvenost in iskrenost, ki sta nedvomno pogoj liričnega doživljanja, vendar je za močno, sugestivno učinkujočo poezijo treba nadpovprečnih izraznih sredstev in silnejšega, pretresljivega doživljanja, medtem ko si pri tem avtorju pesniško kreativni navdih kaj hitro najde umstvene podobe in obtiči na površju. Prav zaradi tega povprečnega emocionalnega izražanja in prilične spretnosti v oblikovanju verzov je lirika p. Krizostoma zelo dostopna mladini in se lahko uvrsti v mladinsko slovstvo, kjer bo izvrševala plemenito poslanstvo izpodbujevalke religioznih čustev. 120 strani obsegajoča zbirka je razdeljena v cikluse božičnih, velikonočnih, evharističnih, marijanskih, hagioloških in drugih motivov. Knjigo je opremila z risbami akad. slik. Sonja Vončina.

Ukrepi zoper jazz

Tržaški »Il Piccolo« je minule dni zabeležil, da je ministrstvo za ljudsko kulturo fašistične Italije odredilo, da je treba iz gledališč, koncertnih prireditev in radijskih prenosov izločiti jazz in drugo zamorsko glasbo. Zato pa naj se tembolj goji tradicionalna glasba. Ukrep bodo iz načelnih in estetskih razlogov pozdravili vsi, ki se že dolgo zavedajo, da amerikanizirani jazz ponižuje bogato in slavno evropsko glasbeno tradicijo, ki ne potrebuje primitivnega dražila zamorske in druge take glasbe. Tudi pri nas je bilo več poizkusov uveljavljanja te izrojene glasbe na škodo resnobne, umetniško pomembne muzike. Bilo smo celó priča poniževalnih prireditev, ko so sicer muzikalno izobraženi ljudje demonstrativno smešili klasično glasbo in pri tem povzdigoval jazz, ki je tako postal pri nas eden izmed izrazov tistega pravnega in duhovnega razkroja, s katerim se je uvajala in širila revolucionarna miselnost. S tem seveda nočemo reči, da se je sicherna jazz-godba gojila s to tendenco in da je treba popolnoma zavreči vsako táko obliko lahke glasbe. Brezpogojno pa je treba to posnemanje zamorske glasbe označiti za početje, ki nima nič skupnega s slavnimi izročili evropske glasbene kulture in z zahtevami dobrega okusa, ter zato ne zasluži, da se goji tam, kjer naj bi se uveljavljala samo resna, kulturno pomembna glasba!

Zapiski

Operna izdaja 7. številke »Gledališkega lista« je posvečena spominu šefa-režiserja in pevca Roberta Primožiča. Prinaša na naslovni strani njegovo sliko, nato pa kratek življenjepis in spominske vrstice predsednika Združenja gledaliških igralcev L. Drenovca. Dolgoletnega sodelavca naše Opere se spominja njen ravnatelj Vilko Ukmar v članku »Spomini«. Po pesniško simboličnem uvodu prehaja pisec k človeško toplemu in prikupnemu orisu pokojnikove osebnosti in sklepa svojo spominsko črtico z omembo poslednjega razgovora, ki ga je imel s Primožičem na dan njegove nenadne smrti. V članku »Umetniški utrinki v našem delu« se isti pisec s strokovno zanesljivimi karakterizacijami spominja Primožičevega umetniškega dela, njegovih najznačilnejših vlog. Ti sestavki so opremljeni z ilustracijami, ki nam kažejo rajnega umetnika v raznih njegovih vlogah.

Fogazzarova zapuščina uničena. Pri zadnjem terorističnem napadu na Vicenzo je bila uničena vila pokojnega italijanskega pisatelja Antonia Fogazzara, ki je tu — v svojem domačem kraju — živel. V vili je bil njegov muzej s knjižnico in rokopisi. Ta zapuščina je zdaj postala žrtev uničevalne vojne.

SPORT

Jutri tekma ob žogi

ob 14.30 na igrišču Ljubljane med dvema domačima enajstoricama

Skoraj neverjetno se zdi in vendar je nepreklicno točno, da bo jutri popoldne v Ljubljani spet nogometna tekma. Majhna prireditev manj kakor krajevnega pomena, brez vsakega naslova in naziva, toda vendar po svoje pomembna, če pomislimo, da bomo ob njej obhajali svojevrstni jubilej... Skoraj pet celih mesecev popolnega mrtvila na sportnih terenih.

To čudno jubilejno razpoloženje se bo bržkone bolj ali manj »držalo« tudi jutrišnjih prvih jubilantov in prav gotovo in od te prve preskušnje na zelenem polju ne smemo obetati velikih razoletij. Niti po igri, ki jo bodo mogli pokazati, niti po igralcih, ki bodo kot prvi znanilci boljših časov spet oblekli sportni dres. Toda to niti ni najvažnejše! Nastopili bosta dve nogometni enajstorici — **Ljubljana na eni strani in Moste na drugi od 14.30 dalje na igrišču SK Ljubljane** — in imeli bomo spet enkrat 90 minut sporta, onaga koristnega in idealnega razvedrila, ki tudi v sedanjih časih ni izgubilo svojega blagodejnega vpliva.

* * *

Točke iz finskih tabel

(Ali članek na željo enega naših mladih čitateljev)

G. M. T. iz Lj. nam je poslal naslednje pismo:

»Oprostite, velecenjeni g. urednik, da Vas nadlegujem. Čeprav ne vem, ali tudi odgovarjate na razna sportna vprašanja, sem se obrnil na Vas, da mi pomagate iz zagate. Ne vem namreč, kako bi preračunal točke finske tabele, ki veljajo pri metih le za težje seniorsko orodje, ne pa za lažje. Znano mi je, da obstoja nekakšen »olimpijski« preračunski koeficient, vendar ne morem dobiti nobenih pravih podatkov o njem. Zato bi Vas prosil itd.... Če pa to ne gre, pa mi Vi preračunajte vsaj naslednje rezultate:

met krogle: (3.75 kg) do 1254 cm, (5 kg) do 1073 cm in (5.5 kg) do 1021 cm;
met diska: (1 kg) do 3300 cm;
met kopja: (600 g) do 2976 cm;
met kladiva: (3 kg) do 3045 cm.

Odgovor

Čeprav so posamezniki že često poizkušali preračunati vrednost lahkoatletskih rezultatov, določenih s točkami v finskih tabelah za višeboj, ki veljajo predvsem za seniorje, tudi za juniorje, ki n. pr. mečejo lažja orodja (kroglo samo 5 kg namesto 7.257 kg, disk 1.5 kg namesto 2 kg in kopje 600 g namesto 800 g), se takšen način preračunavanja juniorskih rezultatov uradno ne uporablja, ker tudi ni potrebno.

Teža današnjih seniorskih orodij izvira že iz davnih in celo pradavnih časov, kakor na primer pri disku, ki je enak staremu grškemu vzorcu, tako po obliki kakor po teži, medtem ko so juniorska orodja zaradi manjših fizičnih sposobnosti uporabnikov sorazmerno lažja. Juniorju, staremu 14 do 16 let, ustreza torej krogla s 4 kg, juniorju 16 do 18 let pa 5 kg težka krogla. Rezultati, ki jih doseže kljub koli izmed njiju, so torej prav toliko vredni kakor oni, ki jih je dosegel senior s kroglo, težko 7.257 kg. Enako velja za disk, ki naj bo za mlajšega juniorja težek 1 kg, za starejšega (16 do 18 let) pa 1.5 kg. Če sta oba vrgla vsak svoj disk 30 m daleč, sta torej v primeri s svojim telesnim razvojem dosegla enak uspeh kakor senior, ki bi dosegel enako daljavo z 2 kg težkim orodjem.

Rezultati, ki jih navajate, so torej vredni:

1.) za juniorja od 16 do 18 let: **krogla 5 kg 503 točk za 10.73 m; kopje 600 g 256 točk za 29.76 m;**

2.) za juniorja od 14 do 16 let: **krogla 3.75 kg nekaj manj kakor 671 točk za rezultat 12.54 m, ker bi morala biti krogla težka 4 kg in disk 1 kg 516 točk za 33.00 m.**

Kladivo (3 kg) je za 1—2 kg prelahko, zato točke sploh ne pridejo v poštev.

Ko smo že pri juniorjih, pristavljamo še to, da je priporočljivo, naj se mladi izvajalci atletike ne zanimajo preveč za število točk po finskih tabelah, ker pridejo prav za prav v poštev le za desetoboj. V zvezi v Vašim vprašanjem želimo ugotoviti še nekaj! Ljubljanski juniorji so se v prejšnjih letih že pridno poskušali v omenjenih disciplinah. Med njimi so na primer na juniorskem prvenstvu Ljubljanske pokrajine l. 1941. dosegli v mestih prvi in zadnji naslednje uspehe:

v disku (1.5 kg): 1. Vehar (I.) 36.42 m; 6. Kostnapfel (II.) 31.37;
v kopju (600 g): 1. Košir (I.) 44.01 m; 6. Milanovič (I.) 38.23;
v kroglI: 1. Vehar (I.) 12.58 m; 6. Habjan (Pl.) 10.67 m.

Po gornjem boste lahko še bolje ocenili vrednost svojih rezultatov — brez računov s finskimi tabelami. Kakor povsod, tako je tudi v sportu razen talenta treba tudi šole in znanja — ali tehnike v sportnem žargonu. Kdor združi oboje, doseže gotovo največ, za kar ga uporabljajo njegove fizične sposobnosti. O vplivu trenerja pa pri znamkah, ki jih naštevate, še ni nobenega sledu.

* * *

V nekaj vrstah

V Amsterdamu sta se sestali na plavalni prireditvi najboljši prsni plavalki (mankala je le Nel von Vliet in troperesna deteljica najboljših nizozemskih prsnih plavalk bi bila zbrana) — v tekmovanju na progi 200 m prsno. Tony Bijland se je posrečilo, da je premagala svojo hudo nasprotnico Kavergag. Čas zmagovalke je bil: 3:02.7, poražene pa 3:06. Tretja je bila Van Wijk v času 3:14. V tekmovanju moških je zmagal De Geest na 100 m hrbtno v 1:12,6; drugi je bil Maus (1:16,5), tretji Slikker (1:17.8). V plavanju na 100 m prosto je zmagal Boggaarde z 1:05,1 pred Klottsom, ki je potreboval 1:05.5.

Jeseniški table-teniški igralci so bili v nedeljo gostje na Dunaju, in sicer v prijateljskem dvoboju z ekipo državnih železničarjev. To pot so jeseniški moštri z loparčki odpovedali skoraj na vsej črti in so morali oditi poraženi z 2 : 8.

V dnevih od 24. do 29. t. m. bodo v Pragi igrala juniorska moštva v hokeju na ledu za naslov državnega prvaka. Udeleženci, ki bodo tekmovali med seboj po pokalnem sistemu, so razdeljeni v tri ločene skupine; Štajerci so določeni v skupino B, Koroščі in Dunajčani pa v skupino C.

Madžarski prvak v hitrostnem drsanju je postal neki Pyjor, ki je v posameznih disciplinah dosegel naslednje čase: na 500 m 47.2, na 1500 m 2:29.9, na 3000 m 5:26.3 in na 5000 m 8:49.6.

Bivši odlični poljski nogometni reprezentant Willimowski biva sedaj v Karlsruhe, kjer bo nastopal za tamkajšnje nogometno društvo.

V spomin Jožetu Kranjcu

V nedeljo, 23. t. m., bo minilo leto dni, odkar je v ljubljanski bolnišnici umrl, zadet od kapi, uslužbenec na mestni klavnici gospod

Jože Kranjc. V najlepši moški dobi ga je pobrala jetika. V njegov spomin smo prejeli od tovarišev naslednje spominske vrstice:

Tiho bo prišla pomlad, list za listom bo zelenel in nas spominjal nate, ki si nam bil kakor Vesna mil prijatelj. Vedeli smo, da si bolan, toda smrt je prišla tako nepričakovano, da smo le težko verjeli smrtnemu oznanilu. Prav v času, ko si bil svoji družini in mnogim drugim najbolj potreben, si nas zapustil. Odšel si k zasluženemu, a mnogo preranemu počitku, nam pa je ostal lep spomin na Tvoje blago srce, ki je bilo vedno odprto vsakomur. Naj Ti bo lahka ljubljena domača zemljica!

Prva mednarodna železniška proga

Pred sto leti je bila otvorjena železniška proga Antwerpen Kelmorajn. To je bila prva zveza med tema dvema trgovskima mestoma, ki sta se malu nato močno razvili. Progap omeni prvo mednarodno železniško zvezo, ki je bila izročena prometu na evropskem področju.

Razvoj univerze v Sofiji

V lanskem zimskem semestru je štela univerza v Sofiji 8800 slušateljev, kar pomeni, da pride na tisoč bolgarskih prebivalcev po en visokošolec. V letu 1943. je umrlo v Sofiji 9 vseučiliščnih profesorjev. Knjižnica sofijske univerze se je lani pomnožila za 14.000 zvezkov in šteje danes 432.000 knjig.

Samo 15 odstotkov žensk kadi

Na Švedskem so zadnji čas uvedli nakaznice za tobak. Ob tej priliki je švedski statistični urad ugotovil, da je med Švedi moškega spola 85% kadilcev, med ženskami pa samo 15%.

MALI OGLASI

Kdor išče službo plača za vsako besedo L —.30, za drž. in prov. takso —.60, za dajanje naslova ali šifro L 2.— Najmanjši iznos za te oglase je L 7.— — Za ženitve in dopisovanja je plačati za vsako besedo L 1.—, za vse druge oglase L —.60 za besedo, za drž. in prov. takso —.60, za dajanje naslova ali šifro L 3.— Najmanjši iznos za te oglase je L 10.—

Vslužbo dobi

DEKLE
za v kuhinjo, sprejmem, po možnosti star o nad 25 let. Gostilna Sv. Jakoba trg 5. 1384-1a

KUHARICO
ki bi opravljala tudi vsa hišna dela, sprejmem k 3-članski družini. Hrana dobra, plača 400 lir. Nastop po dogovoru. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1387-1a

DOBRO POMOČ
v gospodinjstvu, iščem za takoj ali s 1. febr. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra«. 1475-1a

RAZNAŠALKO
urno in vestno, sprejmemo za stalno. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1549-1a

GOSP. POMOČNICO
k petčlanski družini — iščem. Plača in hrana dobra. Nastop takoj ali kasneje. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1542-1a

FRIZ. POMOČNICO
ter vajenko, sprejme po dogovoru salon »Frank«, Ljubljana, Kresija. 1550-1a

POSTREŽNICO
ki bi znala kuhati za penzion, iščemo. Predstaviti se je v Postojnski ulici 11. 1486-1a

MODISTKO
mlado moč sprejme salon Stegnar, Stritarjeva ulica. 1538-1a

Vajenci(ke)

VAJENKO
za modistovsko obrt — sprejme salon Stegnar, Stritarjeva ulica. 1537-44

Prodam

MIŠI, PODGANE
in ščurke, zanesljivo pokončate s strupom, ki ga dobite v drogeriji KANC, Židovska ul. 1. 1353-6

DRSALKE
dobite pri »Prometu« — (Nasproti Križanske cerkve). 1403-6

MOŠKO KOLO
»Puch«, še predvojno — takoj prodam. Rož. dol. C. XIX, št. 14 1476-6

SPALNICE
in jedilnice, orehove in jesenove — kupite najceneje pri mizarstvu »Štigl«. Ogled vsak torek, četrtek in nedeljo od 3. do 5. ure, v gostilni, Celovška 72. 1463-6

2 ELEKTROMOTORJA
enofazna 220 V, 1 Ps in 0.5 Ps prodam najboljšemu ponudniku tudi posamezno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nov motor« 1478-6

ŽELOD
zamenjam za korenje ali prodam, in 2 postelji. — Poizve se: Gnidovčeva ul. 15. Ogled od 2. do 4. 1484-6

KANARČEK
lep, rumen, dober pevec, naprodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1488-6

MOŠKO SUKNJO
poceni prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra 1489-6

ELEKTROMOTORJI
(dinamo) novi Schorch, 220 V, 0.185 KW, 1440 obratov, zabljen AEG, 150 V, 1.5 PS, 1480 obratov, zabljen AEG, 150 V, 5 PS, 700 obratov, pripravni za hišno luč — (mline) ali za previti za nikel bano ali električen varilni aparat, poceni prodam, denar rabim za malo stružnico. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1500-6

SMYRNA PREPROGO
1.25 × 2.25, ročno delo, Ia volna, prodam. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 1494-6

KLAVIR
dobro ohranjen, ugodno prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 1553-6

PLINSKO PEČ
(Radiator), proda Klemenčič, Postojnska 64. 1541-6

PRASIČA
domače reje, 30—40 kg težkega prodam. Poizve se na Poljanskem nasipu št. 40, pri vratarju. 1522-6

ČRNO JEDILNICO
hrastovo, moderno zelo dobro ohranjeno, ugodno proda Kuhar, Moste, Ciglarjeva ulica štev. 10 1526-6

Kupim

OTROŠKI VOZIČEK
dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoj 22«. 1044-7

HARMONIKO
za začetnika in šivalni stroj, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kompleje«. 1402-7

LEP LOKAL
ob tramvajski postaji, v središču mesta, takoj oddam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Moderen«. 1459-17

LEVSTIKA I. izdajo
in Lj. Zvon 1899, kupim. Plačam dobro. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro ohranjeno 4«. 1504-7

KUPIM
5 kg prvovrstne belevate in 8 m prvovrstnega blaga za prešite odeje — vse predvojno blago. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 1530-7

Posest

VILO na Mirju
ali za Bežigradom, kupim samo direktno brez posrednika. Ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod »Mirje«. 1452-20

KOMPANJONA(-KO)
z 250—300.000, išče večje staro podjetje v sredini mesta, s 35 nastavljenci. Čisti zaslužek 25.000 mesečno. Ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod »100% sigurnost« 1375-20

V najem

ORDINACIJO
s čakalnico, za zdravnika ali zobozdravnika — v strogem centru oddam v najem. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Ordinacija 24« 1509-17

PISARN. PROSTORE
v skupni izmeri 74 kvadratnih m, oddam s februarjem v središču mesta. Ponudbe z navedbo obrata na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Solidna tvrdka«. 1520-17

Stanovanje odda

DVOSOBNO
stanovanje z malo kuhinjo, takoj oddam v središču. Stranka, ki res nima stanovanja naj se zglasi, ker sicer magistrat ne odobri. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1503-21

Stanovanja išče

KOMFORTNO
4—sobno stanovanje, v centru išče dolžna odraslih oseb, event. proti nagradi. Točni plačniki. Cenj. ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Mirna stranka«. 1480-21a

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO
oddam takoj ali s 1. februarjem boljšemu gospodu. Emonska 10a — Verbič. 1495-23

Sobe išče

GARSONIERO
prazno, iščeta boljša mirna zakonca, event. tudi prazno sobo z uporabo kuhinje na plin. Naslov v oglas. oddelku Jutra. 1466-23a

Razno

KOMUR BI BILO KAJ
znanega o usodi gdč. Waxler Erne iz Novega mesta, Ljubljanska ul. 3 — naj sporoči naslov v ogl. odd. Jutra. 1401-37

USNJENO ROKAVICO
sem izgubil v četrtek zvečer od Daj-dama do policije. Pošten najditelj naj jo odda v sl. šč. Črni Košak proti nagradi. 1499-37

IZGUBILA SEM
dne 19. t. m. na poti od Delavskega doma do Vidovdanske ceste denarnico, v kateri je bil prstan in ročne skarjice. Ker mi je prstan drag spomin, prosim poštenega najditelja, da ga vrne proti visoki nagradi v oglas. oddelku »Jutra«. 1525-37

Naročite se na romane »DOBRE KNJIGE«!

Za takojšnjo zaposlitev na Gorenjskem SE IŠČE:

10 opekarskih delavcev,
5 čevljarskih prešivalk,
3 avtomehaniki,

kakor tudi vsakovrstni strokovni in pomožni delavci.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAF

KINO UNION Telefon 22-21
Mlado dekle sredi velemesta v boju za svojo življenjsko srečo
Melodija velemesta
Hilde Krahl, Werner Hinz, Karl John, Viola Zarell itd.
Predstave ob delavnikih: ob 15.30 in 17.30 uri.

KINO MATICA Telefon 22-41
Višek letošnje filmske sezone! Velefilm v barvah o neverjetnih pustolovščinah slovitega barona Münchhausena... — Najdovršenejše delo v Agfakoloru. Velezanimivo dejanje, odlični igralci, prekrasne naravne barve
Lažnivi Kljukec
Igralci: Hans Albers, Brigita Horney, Ilse Werner, Hans Brausewetter itd.
Radi izredne dolžine filma predstave ob delavnikih ob 14.30 in 17.00 uri

KINO SLOGA Tel. 27-30
Radi velikega zanimanja za film nepreklicno še danes in jutri
Kdor bogovi ljubijo
Življenje in delo W. A. Mozarta. V glavni vlogi Hans Holt, Winnie Markus, Irene v. Meyendorff. — Dunajska filharmonija.
Radi izredne dolžine filma predstava danes ob 14.30 in 17 uri, — jutri v nedeljo ob 10., 14.30 in 17. uri.

✝

PO TEŽKEM TRPLJENJU JE SLEDIL KLICU VSEMOGOČNEGA V DEŽELO ŽIVIH GOSPOD

ALOJZ TURK

UPRAVITELJ ŽENSKE BOLNICE V POK.

IZMUČENO TELO LEŽI V KAPELICI SV. ANDREJA NA ŽALAH ODKODER GA BOMO SPREMILI NA NJIVO MIRU K SV. KRIŽU V SOBOTO, 22. JAN. OB 16. URI

ZA NJEGOV DUŠNI MIR BO DAROVANA SVETA MAŠA V CERKVI SVETEGA PETRA V SOBOTO, 29. T. M. OB 7. URI

LJUBLJANA, 20. JANUARJA 1944

GITA — ŽENA
IVAN — BRAT

RODBINE:
KRAMARIČ, GAJŠEK, STRAJHER, TURK

✝

Bolnica za ženske bolezni v Ljubljani s tugo naznanja, da je dne 20. januarja 1944 odšel v večnost njen prvi

ekonom

ALOJZ TURK

S svojim skrbnim gospodarskim in organizatornim delom pri ureditvi bolnice si je zaslužil trajen, hvaležen spomin.

RAVNATELJ IN OSEBJE ŽENSKE BOLNICE

✝

Dotrpel je, previden s tolažili sv. vere naš dobri mož, oče, stari oče, tast in svak, gospod

JANEZ JERINA

vpokojenec drž. železnic

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 23. t. m. ob 3. uri popoldne, na pokopališče v Dol. Logatcu.

Dol. Logatec, 21. januarja 1944.

Žalujoči:
Marija roj. Novak, soproga; Mimi, učiteljica, por. Benčina in dr. med. Pavla, hčerki; Miloš, zet; Janezek, vnuk in ostalo sorodstvo.

✝

Umrla je, previdena s tolažili sv. vere naša ljuba mama, stara mama, teta in svakinja, gospa

Alojzija Hvala

Pokopali jo bomo v soboto, dne 22. t. m. ob 3. uri popoldne z žal. kapele sv. Petra, k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica bo darovana v četrtek, dne 27. t. m. ob 7. uri zj. v župni cerkvi Sv. Petra.

Ljubljana, 21. januarja 1944.

Žalujoče rodbine:
HVALA, dr. JEREB, PODLOGAR, FURLAN

✝

Umrl nama je najin ljubljeni oče, gospod

IVAN STAJER

strojevodja drž. žel. v pok.

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 23. t. m. ob 3. uri pop. z žal. kapele sv. Krištofa, k Sv. Križu.

Ljubljana, 21. januarja 1944.

Hčerki DRAGICA in ADA

✝

Umrla nam je naša ljubljena žena, mamica, hčerka in sestra, gospa

Florjan Danica

roj. KLOBUČAR

Drago pokojnico bomo spremili k večnemu počitku v soboto, dne 22. januarja 1944 ob pol 4. uri pop. z žal. kapelice sv. Frančiška, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 20. januarja 1944.

Globoko žalujoči:
Stanko, mož; Slavica in Dorček, otroka; Angela, mati; Viktor, brat — in ostalo sorodstvo.

Harry Hoff: 11

ZLATA PIJANOST

Kriminalni roman

Zdaj vama pokažem še poslovne prostore. Ti sicer niso opravljeni, kajti to sem rajši prepustil vam, senhor Lobato. Treba je samo, da napravite načrt, kaj bi radi imeli. Dva zmožna mizarja sta vam na voljo. V dveh do treh dneh je lahko vse izgotovljeno.«

Tudi Lobato je bil navdušen. »Dobro,« je rekel, »kar pošljite mi ju, da se pogovorimo. Hm. In moja uslužbenca — kaj bo pa s tema?«

Barreto je odprl neka vrata. »Tu sta še dve sobici — tako bo menda najbolje. Potem bodo bančni prostori vsaj zmerom pod stražo.«

»Izvrstno! Kakor vidim sta tudi ti dve sobici že opravljeni.«

»Z najpotrebnejšim.«

Vendar je bilo treba dognati še marsikaj. Pri tem se je pokazalo, da je bil Barreto poskrbel tudi za mnogo drugih stvari. Lobatu je prepustil enega svojih dosedanjih slug, češ da si sam poišče drugega. Eliza naj bi vodila gospodinjstvo. Najpreklicneje bi pač bilo, če bi to veljalo tudi za uslužbenca. Sicer pa lahko jesta ori Ralvu, na oni strani ceste. Zastran tega naj sama odločita.

»Kako pa je vobče tukaj z živili?« je vprašala Eliza. »Ali se res vse dobi?«

Barreto je prikimal. »Letalo prihaja zdaj po dvakrat na dan,« je rekel, »in dovaža vse, kar potrebujemo. Razen tega dobimo v najkrajšem času še en stroj. Presno meso, pa tudi zelenjavo in divjačino kupujemo deloma neposredno od indijancev. Rib je na prebitek. Mimo tega se trebi gozd in pridobiva orna zemlja, tako da bomo kmalu lahko sami vse pridelovali. Tla so izredno rodovitna.«

Ko je Barreto nazadnje odšel, je Lobato smehljaje se rekel hčeri: »To ti je res pravi kolonizator. Ta ve, kaj hoče. In kako je že naprej vse pripravil za naju!« Poredno ji je zažugal s prstom. »Zdi se mi, Eliza — kar zdi se mi, da si mu že nekoliko zmešala glavo!«

Elizo je obšla zadrega. »To bi mi bilo žal,« je odgovorila, »kajti v takem primeru bi doživel veliko razočaranje.«

Lobato jo je začudeno pogledal. »Kako? Ni ti všeč?«

»Zakaj mi ne bi bil? A zaradi tega še ni treba, da bi se zaljubila vanj.«

»Ne, ne, seveda ne. Ali — konec koncev si zdaj v tistih letih — nu, saj me razumeš.«

Eliza je zardela. »Ali, papa — če mi ni vse do zdaj nihče ugajal...?«

»Kako — vse do zdaj? Ali naj to pomeni —? Ne vem, tako zmedena si večkrat zadnji čas — na primer zdajle. Ali se mi nočeš zaupati? Barreto ti vsekako ni zbudil zanimanja?«

»Ne, Barreto ne. Občudujem le njegovo podjetnost, in tudi ustrežljiv prikupen človek se mi zdi. Toda — sama ne vem —«

Lobato jo je prijel za rame in jo vprašujoče pogledal. »Po tem takem misliš na nekoga drugega! Dekletce, že vidim: nekaj ti roji po glavi. Škoda — Barreto bi mi bil kot bodoči zet kar dobro došel. A seveda — če ti ne maraš — hotel sem samo potipati.«

Eliza je sedla za mizo in se prijela za glavo. »Ne muči me zdaj, papa,« je dejala, »najprej se moram opametovati. Tu mi je vse tako novo, tako drugačno —«

*

Marija Odowaldova je točno prišla k Braunu. Komisar jo je poprosil, naj sede, in takoj pričel z zaslišavanjem.

»Tisti večer, ko so umorili senhorja Emilia Barreta, ste bili v očetovem lokalu?«

Marija je prikimala. »Da,« še vedno je bila v deti močno pobita.

»Njegova smrt vas je menda hudo pretresla? Slišal sem da sta bila prijatelja.«

Dekle je molčalo in nepremično strmelo predse. Nosnice so ji razburjeno podrhtevale.

Braun je prijazno, prigovarjajoče nadaljeval. »Ako vam zdaj zadam nekaj vprašanj, morate imeti ves čas na misli, da delam to zgolj z namenom, razjasniti podlo zločin, kar je gotovo tudi vaša želja. Kajti prav vas je umorjenčeva smrt še posebno hudo prizadela. Imate morebiti koga na sumu?«

Marija ga je čvrsto pogledala z velikimi, temnimi očmi. »Ne,« je odgovorila, »niti malo ne slutim —«

»Baje so se vam mnogi izmed gostov, ki prihajajo v lokal vašega očeta, bolj ali manj očitno skušali prikupiti?«

Marija se je živčno zganila. »Ne vem — morda je bilo tako, ali —«

»Vaše srce je poznalo seveda le senhorja Emilia. Tako ste hoteli reči, kaj ne?«

Prikimala je in se izognila njegovim vrtajočim očem. Braun je vzel košček papirja in nekaj začečkal. »Vzlic temu bi bilo zame zelo dragoceno,« je pripomnil, »če bi mi hoteli povedati, kdo se je še tako — recimo, prav na tihem, potezal za vas.«

Marija se je obotavljala z odgovorom. »Zakaj hočete vse tako natanko vedeti, gospod komisar?« je vprašala.

»Ker še nisem docela prepričan, da bi šlo za roparski umor, ampak dopuščam, da utegne biti tudi ljubosumje po sredi.«

»Oh drugi se niso kdo ve kako resno smukali okrog mene. Razen tega so pač tudi vedeli, da sva si dobra s senhorjem Emilliom, ki ljubosumno pazi na vsak moj gib ali korak.«

»Hm. Vendarle prosim, da mi odkrito poveste, kdo so ti možje. Vašo izpovedbo bom smatral seveda za najstrožjo skrivnost. Ali je na primer spadal mednje senhor Mendas?«

Marija se je osuplo zdrznila. »Kako — senhor Mendas? Ali mar že veste? —«

Braun se je namuznil. »Torej je bil tudi ta vaš častilec? Mislil sem si. Nu — in kdo še?«

Po dolgem prigovarjanju je povedala Marija še dve imeni. »Toda verjemite, gospod komisar, da nisem zbujala tem judem niti najmanjšega upanja.«

»Rad vam verjamem. A možje so nemara vendarle upali — saj veste, človek ne more biti nikoli za nikogar porok, kaj upa in kaj si domišlja. Povejte mi: ali so ti gostje prihajali v vaš lokal tudi ob uran, ko senhorja Emilia ni bilo tam?«

»Da, kakopak. Senhor Emilio ni mogel vendarle sedeti pri nas. Časih je šel zvečer k bratu in s tem skupaj v kazino. Tudi podnevi je pri nas zmerom polno ljudi.«

»Na kak način je senhor Mendas izražal svoje nagnenje do vas?«

Komisar je spet opazil, da jo spravija to ime v zadrego. »Prejšnje čase se me je bil nekoč zasnubil,« je povedala po daljšem obotavljanju.

»Prejšnje čase? Kdaj je bilo to?«

Schriftleiter - Urejuje: Davorin Ravljen. — Für das Konsortium »Jutro« als Verlag - Za konzorcij »Jutra« kot izdajatelja: Stanko Virant. — Für »Narodna tiskarna A. G.« als Druckstelle - Za »Narodno tiskarno d. d.« kot tiskarnarja: Fran Jeran. — Für den Inseratenteil verantwortlich - Za inseratni oddelek odgovarja: Ljubomir Volčič